

20 LET DRŽAVNEGA SVETA

UVODNIK

Mag. Blaž Kavčič, predsednik

Vstopili smo v leto 2012, ko bomo jeseni praznovali 20 let delovanja Državnega sveta Republike Slovenije. Proti koncu lanskega leta, v obdobju predčasne izteka mandata Državnega zbora, eno leto pred rednim, so se okrepili pozivi nekaterih posameznikov in političnih strank, da je potrebno Državni svet ukiniti. Neposreden povod za pravi pogrom, ki so mu mediji poslušno odprli prostor, je bilo kar pet odločilnih vetov, ki jih je sprejel Državni svet na svoji izredni seji dne 19. 10. 2011. Celotno situacijo smo podrobno pojasnili na tiskovni konferenci dne 27. 10. 2011 s proceduralnega, ustavnega in vsebinskega zornega kota. Vseh pet odločilnih vetov je Državni zbor na svoji 50. izredni seji dne 2.11.2011 zavrnil. S tem so se odprla zahtevna ustavna vprašanja pristojnosti razpuščenega Državnega zbora. Kot kaže, bodo ta vprašanja predmet sistemsko pomembnega strokovnega razčiščevanja. Vsekakor je Državni svet s svojimi večinsko sprejetimi stališči demonstriral drugačnost načina in izida odločanja v primerjavi s strankarsko konstituiranim prvim domom slovenskega parlamenta.

Drugačnost, drugo mnenje, je pomembno na marsikaterem področju življenja – v naravi in v družbi. Teoretiki parlamentarnih sistemov celo izpostavljajo kriterij drugačnosti kot enega izmed najbolj pomembnih področij presoje o utemeljenosti obstoja in delovanja drugega doma. Če sta si parlamentarna domova zelo podobna po načinu konstituiranja in po načinu dela, odločanja, potem se utemeljeno zastavlja vprašanje obstoja dveh parlamentarnih domov. Slovenska ustava določa konceptualno različna parlamentarna domova. Skoraj 20-letna zgodovina delovanja daje osnovo za oceno, da so politične stranke vedno imele določen vpliv na odločanje državnih svetnikov. Vprašanje je, ali je možno in ali je koristno take vplive preprečiti. Konec koncev so državni svetniki ljudje iz mesa in krvi, ki živijo in delajo v realnem življenjskem

in delovnem okolju. Pomembno pa je, da lahko ugotovimo, da politične stranke niso nikoli imele sistemskega, obvladujočega vpliva na državne svetnike.

Drugačnost kriterialnega pristopa je ena izmed pomembnih sestavin »dodane vrednosti« Državnega sveta. Prav je, da dodano vrednost Državnega sveta primerjamo tudi s stroški delovanja te institucije. Če stroške delovanja parlamentarnih domov preračunamo na enega parlamentarca dobimo naslednje podatke: Državni svet stane 58.185EUR na enega državnega svetnika, Državni zbor stane 287.610EUR na enega poslanca, italijanska poslanska zbornica stane 2.881.241 EUR na enega poslanca, italijanski senat 1.911.111 EUR na enega senatorja. Temeljni družbeno-politični razmislek bi po mojem prepričanju moral iti v smeri kar se da veliko demokracije in kakovostne zakonodaje na kar se da ekonomičen, cenen in enostaven način. Ali drugače rečeno – zmanjševanje demokratičnega primanjkljaja na kar se da ekonomičen način. Kar 63 dogodkov v tesnem sodelovanju Državnega sveta z organizirano strokovno civilno družbo v lanskem letu, ali podpis dogovora o sodelovanju pri trajnostnem razvoju in biotski raznovrstnosti petih velikih društvenih organizacij z več kot 200.000 člani, so samo nekateri od primerov delovanja sodobne oblike demokracije. Ob tem je delovanje Državnega sveta petkrat cenejše na parlamentarca od Državnega zbora in petdesetkrat od italijanskega parlamentarca.

IZ VSEBINE:

stran 2

Ustavno sodišče

Zahteva za oceno ustavnosti Zakona o gospodarskih družbah

stran 2-4

Odložilni veto

Zakon o kazenskem postopku
Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije
Kazenski zakonik
Odvzem premoženja nezakonitega izvora
Zakon o zdravilstvu

stran 3

Zakonodajne pobude

Zakon o Javnem in preživninskem skladu

stran 6-8

Gostujoče mnenje

Predsedniki o Državnem svetu in Sloveniji

Regionalizem in Državni svet
Prispevek Državnega sveta k demokraciji v času globalizma
Gospodarstvo v zadnjih dvajsetih letih
Državni svet - vez med državljani in politiko

stran 9-11

Aktualno

Nacionalni energetski program
Ali je zdravljenje otrok res brezplačno?
Uresničevanje pravic invalidov

stran 12-13

Iz razprav

Odpravimo ovire na poti do obnovljive energije
Samooskrbna pridelava hrane
Vpliv bolečine na družbo

stran 14-15

Civilna družba

Prostovoljci leta 2011
Dogovor o sodelovanju nevladnih organizacij

Zahteva za presojo ocene ustavnosti

Svetniki so na 42. redni seji sprejeli pobudo Interesne skupine delodajalcev za sprejem zahteve za začetek postopka za presojo ocene ustavnosti Zakona o gospodarskih družbah. Državni svet je na 35. izredni seji z vetom že opozoril, da gre za nedorečen in slab zakon, a so ga poslanci na 50. izredni seji 2. novembra z 48 glasovi »za« in 8 glasovi »proti« ponovno potrdili.

Državni svetniki in strokovna javnost sta nastopila enotno proti sprejetju zakona, ki krši temeljna ustavna načela. S posegom v ustavno pravico svobode podjetniške pobude, pravico do zasebne lastnine in svobodne izbire dejavnosti oziroma poklica, določbe zakona niso sorazmerne začrtanemu cilju, to je sankcioniranju lažnih prisilnih poravn in stečajev, zakon pa tudi ne izpolnjuje t.i. testa sorazmernosti. Ta zahteva, da mora biti poseg v človekove pravice nujen, da so izbrana sredstva pravno dopustna in da so sredstva, ki zasledujejo stvarno upravičen in legitimen cilj, primerna. Prav tako mora biti vzpostavljeno proporcionalno razmerje med prizadetostjo ustavne pravice posameznika, ki jo povzroči uporaba sredstva in med ustrežno koristjo, ki jo pridobimo z uporabo sredstva v korist skupnosti.

Borut Meh: poseg pomeni neke vrste lustracijo gospodarstvenikov

Svetniki so menili, da ni sprejemljivo, da so iz sankcioniranja izvzeti družbeniki, poslovodje in nadzorniki mikro družb, saj prav v teh največkrat prihaja do zlorab insolventne zakonodaje. Novela je vzpostavila domnevo odgovornosti direktorjev in nadzornikov za začet insolventni postopek. Kaznovana je oseba, ki je izpolnjevala svoje zakonske obveznosti in ravnala skladno z zakonitim postopki samo zato, ker je bil nad gospodarskim subjektom uveden eden izmed postopkov insolventnosti ali prisilnega prenehanja. Zastavlja se vprašanje, kdo bo sploh pripravljen prevzeti vodenje gospodarskih družb v težavah, saj zakon kriminalizira poslovni neuspeh. Ustanovitelju, družbeniku, članu posloводства ali organu nadzora družbe prepoveduje biti član posloводства ali organa nadzora velike oziroma srednje družbe, nad katero je bil začel eden izmed postopkov zaradi insolventnosti ali prisilnega prenehanja. Zato so svetniki menili, da gre za populistično naravnani zakon, ki ga ni mogoče izvajati in ne bo imel nobenih pozitivnih učinkov. Zahtevo je podprlo tudi Interesno združenje delojemalcev, ki je presodilo, da lahko zakon onemogoči nastajanje novih podjetij in s tem novih delovnih mest.

Odložilni veto na novelo o Kazenskem postopku

Državni svet je na 35. izredni seji 25. oktobra s 15 glasovi »za« in dvema »proti« izglasoval odložilni veto na novelo Zakona o kazenskem postopku. Poslanci so na 50. izredni seji 2. novembra o zakonu ponovno glasovali in ga s 54 glasovi »za« in 5 »proti« ponovno potrdili.

Veto na novelo je vložila Komisija za državno ureditev, ki je menila, da zakonske določbe niso dobro preiščljene. Državni svetnik Mihael Jenčič je opozoril na novost, ki jo prinaša zakon, t.j. predobravnavni narok, po katerem osumljenec nima pravice predlagati dokazov v svojo korist, poleg tega pa obdolženec ne more preklicati priznanja krivde. Državni svetniki so izglasovali veto, ker so se strinjali z mnenjem, da mora država spoštovati pravila, kadar uveljavlja svoj pravni red pred sodišči, saj je močnejši nasprotnik v primerjavi s posameznikom, zoper katerega začne kazenski postopek. Zgolj zaradi učinkovitosti postopka ne more

in ne sme odstopiti od temeljnega načela kazenskega procesnega prava, to je od iskanja materialne resnice na način, da s številnimi izjemami in omejitvami zaobide smisel in cilj kazenskega postopka. Ta določa pravila, ki naj zagotovijo, da se nihče, ki je nedolžen, ne obsodi, storilcu kaznivega dejanja pa se izreče kazenska sankcija ob pogojih, ki jih določa zakon in na podlagi zakonitega postopka.

Mihael Jenčič: predlog novele se preveč zgleduje po amerškem sistemu

Odložilni veto na Kazenski zakonik

Državni svet je na 35. izredni seji 25. oktobra izglasoval odložilni veto na novelo Kazenskega zakonika. Veto je podprlo 20 svetnikov, proti jih je bilo 6. Poslanci so na 50. izredni seji 2. novembra z 48 glasovi »za« in 25 »proti« novelo ponovno potrdili.

Bogomir Vnučec: novela predstavlja korak nazaj v ureditvi

Veto je predlagala skupina svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem. Novela je po vložitvi v zakonodajni postopek naletela na številne pomisleke glede spremembe člena, ki ureja kršitev materialnih avtorskih pravic. Svetniki so menili, da gre za zaostrovanje kaznivosti uporabe na internetu prosto dostopnih, avtorsko zaščiteneh datotek, predvsem filmov, glasbe in sorodnih produktov zabavne industrije ter računalniške programske opreme. Sprememba zakona pomeni korak nazaj v razvoju sodobnega urejanja avtorskih pravic na internetu. Prav tako so menili, da ni res, da bo Slovenija plačala kazni EU zaradi okoljskih direktiv, ki jih s spremembo zakona ne bo implementirala v zakonodajo, in da je z upoštevanjem določb obstoječe zakonodaje že mogoče ustrezno ukrepati. Svetniki so kot sporno ocenili tudi novo določbo 257. a člena o kaznivem dejanju oškodovanja javnih sredstev, s katerim naj bi se preprečila povzročitev večje škode pri uporabi javnih sredstev oziroma denarja davkoplačevalcev. Ta je všečna le na prvi pogled, saj je verjetno, da nihče, ki je do sprejema zakona storil omenjeno kaznivo dejanje, zaradi prepovedane retroaktivne uporabe zakona ne bo kaznovan. Glede na to, da naj bi novo kaznivo dejanje veljalo kot specialna oblika že znanih kaznivih dejanj, se bodo tudi tisti, ki so bili zaradi suma oškodovanja javnih sredstev prijavljeni za kazniva dejanja po veljavnih splošnih določbah o kaznivih dejanjih zoper uradno dolžnost in javna pooblastila ali zoper gospodarstvo, izognili kaznovanju po teh določbah.

Svetniki zavrnilo novelo o preoblikovanju Loterije

Državni svet je na 35. izredni seji 25. oktobra z 22 glasovi »za« in 7 glasovi »proti« izglasoval veto na novelo Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije. Svetniki so menili, da v postopek priprave predloga zakona ni bil vključen pomemben del reprezentativnih invalidskih organizacij. Poslanci so na 50. izredni seji 2. novembra zakon s 64 glasovi »za« in 3 »proti« potrdili.

Državni svet že oktobra na 41. redni seji noveliranega zakona ni podprl zaradi velikih vsebinskih posegov v veljavni zakon. Svetniki so ocenili, da bi se s spremembo sestave Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij preveč poseglo v že ustaljen in dobro delujoč način razporejanja namenskih sredstev Loterije Slovenije invalidskim in humanitarnim organizacijam. Državni svet je opozoril na zakonsko obveznost zagotavljanja aktivnega sodelovanja invalidov pri oblikovanju kakršnihkoli sprememb na področju invalidskega varstva na podlagi 3. odstavka 4. člena Konvencije o pravicah invalidov. Prav tako so svetniki menili, da ni nikjer jasno navedeno, katere organizacije se z obstoječim sistemom razporejanja namenskih sredstev ne strinjajo, in na podlagi katerih dejstev.

Boris Šuštaršič: nič o invalidih brez invalidov

Odložilni veto na Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora

Državni svet je na 35. izredni seji 25. oktobra z 11 glasovi »za« in 10 glasovi »proti« izglasoval odložilni veto na Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Poslanci so na 50. izredni seji 2. novembra o zakonu ponovno glasovali in ga z 71 glasovi »za« in 5 »proti« ponovno potrdili.

Državni svetniki so s šibko večino nasprotovali zakonski ureditvi, ki jo novela vnaša v slovenski pravni red, in sicer obrnjeno dokazno breme, tako da mora domnevni storilec izkazati izvor premoženja.

Bojan Papič: novela izhaja iz napačnih predpostavk

Tovrstno rešitev so označili kot korenito spremembo glede dokazovanja izvora premoženja in problematizirali tudi nekatere druge rešitve, kot npr. da zakon nesorazmerno v primerjavi z drugimi kaznivimi dejanji kriminalizira gospodarsko dejavnost, tako da predvideva finančno preiskavo za vsa (ne zgolj taksativno naštet) kazniva dejanja zoper gospodarstvo. Prav tako je za uvedbo finančne preiskave, ki ima lahko za posledico odvzem premoženja posamezniku, določen najnižji možni dokazni standard, ki ga pozna kazensko pravo, to je »razlog za sum« storitve kaznivega dejanja. Na drugi strani predstavlja uvedba preiskave enega od najhujših in najbolj ogrožujočih posegov v sfero posameznika. Po mnenju svetnikov je sporno, da zakon izhaja iz predpostavke, da je celotno premoženje, ki ga je inkriminirani posameznik ustvaril, pridobil s kaznivimi dejanji.

Nova zakonodajna pobuda

Na 42. redni seji je Državni svet na pobudo Interesne skupine delojemalcev podal zakonodajno pobudo za sprejem novele Zakona o Javnem jamstvenem in preživninskem skladu.

Zaradi naraščajočega števila podjetij, ki so plačilno nesposobna in neustrezne področne sistemske zakonodaje, se vse več delavcev znajde v položaju, ko več mesecev ne prejmejo plače in čakajo na stečaj podjetja. Ker je vpis v evidence registrirano brezposelnih oseb pogoj za pridobitev pravic iz socialnih zavarovanj, ti delavci ne morejo prejeti denarnega nadomestila ali denarne socialne pomoči. Prav tako niso upravičeni do denarnega nadomestila niti v primeru, če se sami prijavijo v evidenco brezposelnih na podlagi sporazumne odpovedi delovnega razmerja. Zaradi takšnih situacij je novela nujna, saj bi z njo dosegli, da bi bili delavci, ki so sicer še vedno zaposleni, a že 3 mesece niso dobili plače, prav tako upravičeni do koriščenja sredstev pomoči iz Javnega jamstvenega in preživninskega sklada. Prav tako novela postavlja obveznost državi, da vstopi v razmerje in terja poplačilo vseh obveznosti podjetij, saj delavci za to običajno nimajo ne znanja ne sredstev.

Odložilni veto na Zakon o zdravilstvu

Državni svetniki so na 34. izredni seji soglasno izglasovali veto na novelo Zakona o zdravilstvu. Poslanci so na 32. redni seji 19. oktobra o zakonu ponovno glasovali in ga z 52 glasovi »za« ponovno potrdili.

Državni svet je spremembo zakona obravnaval že 14. septembra in ga zavrnil. Po mnenju predlagatelja Draga Žure novela ne rešuje nobenega izmed izpostavljenih problemov s strani izvajalcev zdravilske dejavnosti in zato v praksi ne bo zaživel, slovenski zdravniki pa bodo v primerjavi s kolegi iz tujine celo diskriminirani. Opozorili so, da je bil pred letom in pol že pripravljen in usklajen nov Zakon o zdravilstvu, a je Ministrstvo za zdravje brez pojasnila v javno razpravo vložilo povsem novo besedilo. Zakon tudi ni ustrezno implementiran, saj še vedno ni ustanovljena zdravilska zbornica, prav tako še niso bili sprejeti vsi podzakonski akti za zagotovitev prenosa javnih pooblastil na zbornico.

Pristojnost odložilnega veta

Javnosti najbolj znana funkcija Državnega sveta je t.i. odložilni veto, saj le-ta vedno odmeva v medijih. Odložilni veto je legitimno orodje in ga Državni svet uporablja s premislekom in argumenti. Veto služi kot napotilo zakonodajalcu, da so v zakonu določene pomanjkljivosti, nedorečenosti ipd. Na osnovi argumentov, ki jih predstavijo državni svetniki v obrazložitvi za veto, se v Državnem zboru ponovno opravi poglobljena razprava o zakonu ter se o njem na tej podlagi ponovno glasuje. Veto daje poslancem možnost ponovnega razmisleka zlasti pri tistih zakonih, ki imajo šibko parlamentarno podporo in jih tudi javnost ocenjuje kot ne dovolj domišljene.

Odložilni veto opredeljuje 91. člen Ustave Republike Slovenije: »Državni svet lahko v sedmih dneh od sprejetja zakona in še pred njegovo razglasitvijo zahteva, da Državni zbor o njem še enkrat odloča. Pri ponovnem odločanju mora za sprejem zakona glasovati večina vseh poslancev, razen če Ustava za sprejem obravnavanega zakona predvideva večje število glasov. Ponovna odločitev Državnega zbora je dokončna«.

To poenostavljeno pomeni, da morajo v primeru, da je na določen zakon izglasovan odložilni veto, poslanci ponovno glasovati o tem zakonu, odloča pa drugačna večina. Pri prvem glasovanju je dovolj večina prisotnih poslancev, medtem ko je po izglasovanem odložilnem vetu potrebna večina vseh poslancev, da je zakon sprejet, to je 46 glasov.

Podpora spremembam SKP 2014-2020

Državni svet je na 42. redni seji podprl evropske uredbe o bistvenih spremembah skupne kmetijske politike za obdobje 2014-2020. Opozoril je na nekaj nejasnih definicij (npr. aktivni kmet) zato želijo biti svetniki seznanjeni z vsemi fazami pogajanj in pogovorov. Reforma bo majhne kmetije razbremenila birokracije, tisti, ki bodo prostovoljno vstopili v shemo, pa bodo prejeli fiksni znesek podpore od 600-800 evrov. Ob tem bo izjemno pomembna vloga Kmetijsko-gozdarske zbornice. Poudarili so še potrebo po večji orientaciji slovenskega kmetijstva k naravi, dobrobiti živali, ter se zavzeli za večjo ekološko pridelavo.

Povečati učinkovitost inšpekcijskih služb

Državni svet je na 41. redni seji podprl Letno poročilo Varuha človekovih pravic za leto 2010 ter izrazil podporo njegovim prizadevanjem za izboljšanje dela inšpekcijskih služb. Urejena in učinkovita socialna politika je temelj razvoja, zato so zaskrbljeni zaradi velikega števila primerov kršenja delovnopravne zakonodaje in pravic delavcev, ki več mesecev ostajajo brez dohodkov.

Stanje kmetijstva zaskrbljujoče

Državni svet se je na 41. seji seznanil s Poročilom o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2010 in menil, da s strukturnimi spremembami v kmetijstvu ne moremo biti zadovoljni. Proces koncentracije se je zlasti pri kmetijski zemlji močno upočasnjal. Zaskrbljujoče je stanje na področju samooskrbe ter lesarstva, kjer ne znamo izpeljati celotnih tehnoloških procesov in ne obvladamo industrijskega oblikovanja, zato izgubljammo dodano vrednost. Poročilo so označili kot pomembno in zaskrbljujoče. Predlagali so spremembo Zakona o javnih naročilih, da bi presežke hrane lažje odkupovale javne ustanove, ter opozorili na problem učinkovitosti živilsko-predelovalne industrije.

Čas je za nov program izgradnje cest

Na 41. redni seji so se svetniki seznanili s Poročilom o izvajanju Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji za leto 2010. Opozorili so, da finančna in fizična realizacija programa odstopata v meri, ki zahteva nov nacionalni program. Pozvali so Ministrstvo za promet in DARS d.d., da ga seznanita s prometno ekonomsko študijo o upravičenosti gradnje odstavnih pasov na vseh avtocestah in hitrih cestah, ter da vsi pristojni posredujejo poročilo o poteku sanacije poškodovanega državnega cestnega omrežja zaradi gradnje avtocestnega omrežja in železniške infrastrukture. Državni svet je ugotovil, da sanacija ne sledi strokovno ugotovljenemu obsegu poškodb in da se aktivnosti, kljub zagotovljenim finančnim sredstvom, ne izvajajo.

Jasne zakonske določbe osnova za podjetnost

Državni svet je na 40. redni seji podprl predlog Zakona o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb, saj zakon blaži posledice že sprejete zakonodaje. Svetniki so poudarili, da je treba krepiti odgovornost, ki mora biti jasno razmejena, to pa je osnova za podjetnost, v nasprotnem ne bo nihče tvegala za odločitve in razvoj.

Interventni ukrepi brez podpore svetnikov

Državni svet na 40. redni seji ni podprl novele Zakona o interventnih ukrepih. Dokument so svetniki ocenili kot premalo resen, saj ga je Vlada spreminjala že v času sprejemanja, še težavnejše pa bo njegovo izvajanje. Predlagatelj npr. nalaga občinam in drugim ustanovam nove obveznosti, zato bo posledično treba v vrtcih, zdravstvenih ustanovah in domovih upokojevcev zaposliti nove ljudi. Kratkoročni ukrepi za zmanjšanje javnofinančnih odhodkov ne bodo prinesli zelenih rezultatov. Po mnenju svetnikov bi se morala Vlada lotiti ukrepov za povečevanje prihodkovne strani javne bilance z bolj učinkovitim zajemanjem davkov, uspešnim preprečevanjem ilegalnega dela, premisliti pa bi morala tudi o pavšalni obdavčitvi ter večjem in strožjem nadzoru.

Pobude in vprašanja državnih svetnikov

Državni svetniki so na Vlado, ministrstva in druge pristojne institucije v drugi polovici leta 2011 naslovili pobude in vprašanja, in sicer vprašani Vincenca Otoničarja glede dodeljevanja nepovratnih finančnih spodbud (42. redna seja), vprašanje mag. Blaža Kavčiča glede Zakona o zemljiški knjigi (42. redna seja), vprašanja Draga Ščernjaviča v zvezi z negospodarnim in zaskrbljujočim delovanjem uprave Vzajemne, d.v.z. v škodo zavarovancev (42. redna seja), vprašanja Jožeta Slivška glede izvajanja Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (42. redna seja), vprašani Bojana Papiča glede dolgih rokov za vpis v zemljiško knjigo (41. redna seja), vprašanje Marijana Klemenca glede svetovanja splošnim bolnišnicam v Sloveniji (40. redna seja), vprašanja dr. Andreja Rusa v zvezi z varovanjem naravnih vrednot Blejskega jezera in njegove neposredne okolice, glede zavajanja javnosti v zvezi z dejanskim finančnim stanjem Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter odgovornostjo in transparentnostjo delovanja njegovega vodstva, ter vprašanje v zvezi s problemi kreditotjemalcev ob presenetljivi krepitvi švicarskega franka (40. redna seja).

Svetniki nasprotovali posojilu Grčiji

Državni svet je na 40. redni seji nasprotoval sprejetju Zakona o posojilu Helenski republiki in ocenil, da so države članice evrskega območja glede izpostavljenosti grškemu javnemu dolgu v različno težkem položaju, zato so tudi interesi različni. Zdi se, da gre v procesu dogovarjanja in pomoči bolj za podporo bančnemu zasebnemu sektorju v nekaterih evropskih državah, ki je naseljen z naložbami v Grčiji, kot pa za finančno pomoč sami Grčiji. Po mnenju Državnega sveta je povsem neustrezno sporočilo, da je finančno špekuliranje lahko nagrajeno na način socializacije finančnih poslovnih tveganj. Namesto pomoči zasebnemu bančnemu sektorju bi morali banke prisiliti v sofinanciranje in sodelovanje pri refinanciranju dolgov.

Problematika premoženja agrarnih skupnosti

Državni svet je na 40. redni seji podprl novelo Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in ob tem menil, da to ni rešitev glede poslov, kjer je potrebno stoddotno soglasje članov agrarnih skupnosti. Solastnina se v postopku dedovanja obravnava kot vsaka druga solastnina. Poglavitna težava, ki onemogoča stvarnopravno razpolaganje s premoženjem agrarnih skupnosti je, da agrarna skupnost ni pravna oseba, kar bo moral urediti nov Zakon o agrarnih skupnostih.

Podpora poročilu ZPIZ za leto 2010

Državni svet je na 40. redni seji podprl poročilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2010. Svetniki so zavodu predlagali, da se v prihodnjih letih poleg analize razmerja med zavarovanci in upokojevcem kot prejemniki iz pokojninske blagajne, izvede analiza, ki bi jasno pokazala delež prejetih prispevkov, ki je odvisen zgolj od storilnosti realnega sektorja ter v časovni perspektivi tudi pokazala, ali gre res za trend vse večjega obremenjevanja realnega sektorja.

Zmanjševanje sredstev za jedrsko varnost ogroža varnost Slovenije

Državni svet se je na 40. redni seji seznanil s Poročilom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti v Republiki Sloveniji leta 2010. Svetniki so opozorili na krčenje proračunskih sredstev za delo Uprave RS za jedrsko varnost, ter nasprotovali zahtevi po linearnem zmanjšanju sredstev.

Iz dela komisij v drugi polovici leta 2011

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je obravnavala Informacijo o reformi Skupne kmetijske politike (SKP) do leta 2020, predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za prilagoditev globalizaciji za obdobje 2014–2020, predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Programu Evropske unije za socialne spremembe in inovacije, predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, ki jih zajema splošni strateški okvir, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1083/2006, predlog stališča Republike Slovenije do Predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, in živilih za posebne zdravstvene namene, seznanitev s predlogom stališča Republike Slovenije do Pogodbe o pristopu Republike Hrvaške k Evropski uniji, proračun za strategijo Evropa 2020, Predlog Evropske komisije za večletni okvir za obdobje 2014 – 2020, predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike o izmenjavi podatkov o spremljanju terorizma (BUSIPST), predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o plovilih za rekreacijo in osebnih plovilih, predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropski standardizaciji in spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/105/ES in 2009/23/EC Evropskega parlamenta in Sveta, predlog deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju julij 2011 – december 2012.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je obravnavala pobudo za sprejem predloga novele Zakona o Javnem jamstvenem in preživitvenem skladu, poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2010, pobudo za sprejem novele Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu, obravnavala je zaključke posveta »Ali je zdravljenje otrok res brezplačno?«, predlog novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, predlog zakona o spremembi Zakona o zdravniški službi, predlog novele Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010, predlog novele Zakona o interventnih ukrepih, Letno poročilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2010, predlog novel Zakona o zdravilstvu in Zakona o biocidnih proizvodih, zaključke posveta Vloga invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov in predlog novele Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov.

Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je obravnavala vidike sodelovanja Mednarodnega centra za promocijo podjetij s slovenskim gospodarstvom, obravnavala zaključke posveta »Nacionalni energetski program«, pobudo za sprejem zahteve za začetek postopka za presojo ocene ustavnosti Zakona o gospodarskih družbah, stanje in perspektive pomurskega gospodarstva ter vidike čezmejnega sodelovanja, predlog novel Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin, Zakona o finančnih konglomeratih, Zakona o poroštvih

Zavrnitev novele o zdravniški službi

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 61. seji zavrnila novelo Zakona o zdravniški službi, saj vsebina ni bila usklajena s strokovno in ostalo zainteresirano javnostjo. Predlog zakona vsebinsko močno posega v usklajene in strokovno podprte postopke priznavanja specialističnih nazivov za posamezna samostojna področja dela. Komisija je na podlagi mnenj zdravniške stroke ugotovila, da so postopki pridobivanja nazivov v Sloveniji dobro urejeni in opozorila na problematičnost pretiranega usmerjanja v ozka strokovna področja dela, saj vsakodnevne zahteve v praksi kažejo, da je treba zagotoviti celostno usposobljene zdravnike splošnih specializacij.

Vprašljive statusne spremembe javnih zavodov

Komisija za državno ureditev je na 104. seji zavrnila predlog Zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena. Delovna telesa Državnega sveta so se vključila v zakonodajni postopek že v predhodni fazi s stališči in pripombami. Zaradi statusnih sprememb javnih zavodov po načelu gospodarskih družb obstaja bojazen razprodaje javnega premoženja; prav tako novela vnaša nesorazmerje med avtonomnostjo zavodov in odgovornostjo ter omogoča dvig cen storitev.

Podpora sanaciji Mežiške doline

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 73. seji podprla predlog Zakona o sanaciji Zgornje Mežiške doline. Ocenila je, da je zakon za zagotavljanje finančnih sredstev za izvajanje sanacijskih ukrepov za izboljšanje stanja okolja boljša osnova kot pa odlok, ki se ga zaradi neustreznega financiranja ne uresničuje v polni meri. Glede očitkov, da predlog zakona ne predvideva razveljavitve Odloka o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini, je komisija menila, da je v nadaljnji fazi sprejemanja zakona ta pravni pomislek možno odpraviti.

Dostop do dokumentov o trgovini z orožjem

Komisija za državno ureditev na 101. seji ni podprla predloga Zakona o zagotavljanju prostega dostopa do dokumentov o trgovini z orožjem v letih 1990–1994, saj je menila, da se tema nenehno vrača v politični in medijski prostor in v obdobju gospodarske, ekonomske in politične krize ter pred skorajšnjimi volitvami predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Republike Slovenije za financiranje investicij gospodarskih družb, predlog odločilnega veta na Zakon o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah, predlog sprememb Zakona o posojilu Helenski republik, predlog novele Zakona o interventnih ukrepih, predlog rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2011, predlog Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, predlog novel Zakona o upravljanju kapitalskih naložb, Zakona o gospodarskih zbormnicah, Zakona o gospodarskih družbah, Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma, Zakona o davku na dodano vrednost, Zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih, Zakona o trgu finančnih instrumentov, predlog sprememb Zakona o posojilu Helenski republik, predlog zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, predlog novele Zakona o upravljanju kapitalskih naložb, predlog novele Zakona o interventnih ukrepih.

Komisija za državno ureditev je obravnavala problematiko nakupov, lastninske pravice in posesti tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji, predlog novele Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, predlog odločilnega veta na novelo Kazenskega zakonika, predlog novele Zakona o prekrških, Dvajseto poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, predlog novel Kazenskega zakonika in Zakona o Kazenskem postopku, predlog Zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena, Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010, predlog novele Zakona o državljanstvu Republike Slovenije, predlog zakona o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbranih gospodarskih družb, predlog novele Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kaznivá dejanja, predlog Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora, predlog novele Zakona o verski svobodi, predlog Zakona o zagotavljanju prostega dostopa do dokumentov o trgovini z orožjem v letih 1990–1994.

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je obravnavala pobudo za sprejem predloga novele Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu, predlog novele Zakona o pravih cestnega prometa, predlog novele Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v javno železniško infrastrukturo, Poročilo o izvajanju Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji za leto 2010, predlog novele Stanovanjskega zakona, predlog Zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save, predlog novele Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter zaposlovalni opremi v cestnih prevozih, predlog Zakona o sanaciji Zgornje Mežiške doline, Poročilo o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti v Republiki Sloveniji leta 2010.

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport se je seznanila s Poročilom Sveta za radiodifuzijo za leto 2010, in Poročilom Sveta za radiodifuzijo za leto 2011, obravnavala predlog odločilnega veta na novelo Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, obravnavala predlog novele Zakona o osnovni šoli, ter predlog Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja ter predloge novel Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, Zakona o interventnih ukrepih ter Zakona o visokem šolstvu.

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je obravnavala predlog novel Zakona o kmetijskih zemljiščih, Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2010 ter predlog novel Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic in Zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu.

Mandatno imunitetna komisija je obravnavala Pobudo za sprejem Sklepa o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem svetu Republike Slovenije.

Predsedniki o Državnem svetu in Sloveniji

V Državnem svetu je 11. oktobra potekal posvet ob 20-letnici osamosvojitve države. Državni svetniki in svetnice iz vseh štirih mandatov so v prispevkih predstavili poglede na razvoj Slovenije. Posvet so vodili predsednik mag. Blaž Kavčič in bivši predsedniki, prof. dr. Ivan Kristan, prof. Tone Hrovat in Janez Sušnik. V rubriki objavljamo kratek izsek iz njihovih razprav. Te bodo v celoti objavljene maja 2012 v zborniku »Premislimo Slovenijo dveh desetletij«.

Prof. dr. Ivan Kristan: Regionalizem in Državni svet

Prof. dr. Ivan Kristan, predsednik Državnega sveta v prvem mandatu 1992-1997

»...Prepričan sem, da se bo z uvedbo pokrajin okrepila ideja dvodomnosti in bo dokončno odšla z dnevnega reda ideja o odpravi Državnega sveta. Regionalizem, tako kot federalizem, ne more (uspešno) funkcionirati brez dvodomnosti. Če je dvodomnost nujna v federalizmu, je nujna tudi v regionalizmu: končno je razlika med federacijo in med regijo samo v političnem oz. državnopravnem statusu (federalnim enotam je v načelu priznan status državnosti, regijam pa ne), sociološke in politološke posebnosti regionalizma pa so enake ali pa so zelo podobne tako v federalizmu kot regionalizmu.

Sedaj zagotavlja Državni svet v sklopu zastopstva funkcionalnih interesov tudi teritorialno (regionalno) zastopanost. Z uvedbo pokrajin se bo glede Državnega sveta odprla alternativa: ali naj se Državni svet zamenja z Zborom pokrajin ali pa naj se ohrani pluralno sestavljen Državni svet (bodisi z obstoječo bodisi drugačno strukturo). V razpravah o regionalizmu je prisotno tudi vprašanje koncepta dvodomnosti. Pojavlja se zamisel, da bi spremenili ustavo in bi namesto Državnega sveta uvedli Zbor pokrajin.

Po moje bi bilo škoda odpraviti zastopstvo funkcionalnih interesov. Menim, da sedanji koncept dvodomnosti z Državnim svetom, ki ga sestavljajo predstavniki petih interesnih skupin, v katerem imajo predstavniki lokalnih interesov absolutno večino 22 članov od skupno 40 članov, ustreza tudi za uveljavljanje regionalnih interesov.

To pomeni, da je med dvema realnima alternativama v zvezi z usodo Državnega sveta oz. dvodomnosti v Sloveniji - 1. nadomestitev Državnega sveta z Zborom pokrajin, 2. ohranitev pluralno sestavljenega Državnega sveta - smiselna druga: ohranitev pluralno sestavljenega Državnega sveta, bodisi z obstoječo strukturo petih interesnih skupin, ki je sedaj predpisana z ustavo, bodisi s spremenjeno strukturo in z drugačnimi odnosi znotraj posameznih skupin.

Dosedanje delo Državnega sveta lahko brez nadaljnega ocenimo pozitivno. To pozitivno oceno dokumentirajo poročila o uresničevanju posameznih od pristojnosti, ki jih ima Državni svet po Ustavi in po zakonu. Pet interesnih skupin prinaša v Državni svet po številnih kanalih iz institucionalno organizirane volilne baze in širše iz raznih oblik delovanja civilne družbe veliko več in veliko bolj raznovrstnih, celo specializiranih iniciativ in interesov, kot pa bi to bilo v primeru uvedbe Zbora pokrajin namesto sedanjega Državnega sveta.

Naj tudi k temu zaključnemu utemeljevanju predloga za ohranitev pluralno sestavljenega drugega doma pokličem na pomoč argumente, ki jih je kot specifično drugega doma (zgornjega doma) navajal profesor Pitamic. Po njegovem je za drugi dom smiselno, da so v njem predstavljene različne skupine: »Posebne, za državo socialno, gospodarsko, kulturno važne skupine ali lokalni interesi in celo posamezniki, ki lahko koristijo zakonodaji po svojem poklicu ali znanju...«

Prof. Tone Hrovat: Prispevek k demokraciji s strani Državnega sveta v času in prostoru globalizma

Prof. Tone Hrovat, predsednik Državnega sveta v drugem mandatu 1997-2002

»... Ko sva z bivšim predsednikom senata Francije g. Monorijem ob njegovem obisku v Sloveniji razpravljala o pomenu dvodomnosti, mi je rekel: »...Nikjer v svetu drugi dom ni zaželen ne pri prvem domu, ne pri vladi, ne pri strankah. Vedno so kontrola, kritika, popravljanje, ustavljanje procedur moteče za pragmatično delovanje politike. Po ustavi smo dolžni to nalogo izvajati, če želimo imeti demokratičnost, zato se na kritiziranje drugega doma ne smemo preveč ozirati.« Torej predstavlja dvodomnost višji standard demokracije in je za državljane koristna. Še posebej pa je koristna, kadar je v sistem razprav in odločanje vključena tudi civilna družba.

Slovenska ustava je umestila Državni svet zelo primerno, saj njegova funkcija ni zgolj ponovitev razprav in odločanja po odločanju v prvem domu – Državnem zboru. Odločilni veto, v kolikor je izglasovan, pa zahteva po ustavi ponovno odločanje. Tu pa je prišlo do potencialne neustavne razlage s sprejetjem Poslovnika v Državnem zboru v delu, ko predvideva namesto ponovnega odločanja le ponovno glasovanje, ki je teoretično le ena stopnja ponovnega odločanja. Za odločanje so potrebni različni predloge, o katerih naj se odloča, nujna je razprava in na koncu glasovanje. To je po mojih izkušnjah v Državnem svetu in politiki edina pomanjkljivost ustavne realizacije delovanja parlamenta, to je odnosa Državnega zbora in Državnega sveta.

Državni svet je že od samega začetka manjko, povezan z ustavno določbo o ponovnem odločanju po odloženem vetu, kompenziral z različnimi razpravami v okviru komisij Državnega sveta, predvsem pa v krogu interesov, ki jih zastopa. Posveti, konference, predstavitve strokovnjakov ter delovanje s civilno sfero producirajo predloge že v času nastajanja zakonodaje, ki se praviloma velikokrat upoštevajo. Te predloge težko upoštevamo v statistiki dela Državnega sveta, je pa statistika razprav in aktivnosti v vseh mandatih zelo bogata. Tako je Državni svet državljanom odprl vrata in omogočil razpravo in vpliv tudi mimo posameznih strank...

... Kot majhen narod in dežela smo težko konkurenčni globalni mogočnisti. Še posebej, če želimo zgolj posnetati tradicionalno »napredne«, »globalne« velike narode, dežele in kapitalske sisteme. Zgolj posnemanje zahodno-evropskega ali ameriškega modela globalizma pomeni dolgoročno zaostajanje, izgubljanje identitete in lastnih posebnosti. Konkurrirati globalizmu in tekmovati z njim ni mogoče in tudi ni modro. Posnetek, reprodukcija slike originala umetnika je vedno manj vredna. Če želimo konkurirati z izdelkom, ki je kopija globalnega (npr. avto mercedes), mora biti naš boljši in cenejši kot je originalen in še ga bomo težko prodali. V kolikor imamo mi originalen izdelek, se drugi primerjajo z nami, drugi nudijo kopijo in nam težko konkurirajo.

V obrambo globalizaciji lahko ponudimo slovensko odličnost, slovenske originale, posebnosti. V Sloveniji vse preveč tarnamo. Izredno smo kritični do domačih idej, izdelkov, uspehov. Ni res, da je vse slabo. Imamo veliko prednosti in priložnosti. Tu moramo graditi naše perspektive. Slovenija je lepa in raznolika, izredno bogata v svojih specifikah in ima dokaj neokrnjeno naravo. Imamo veliko avtohtonih vrst, bogato kulturo, kulinariko, etnologijo, arhitekturo. V bogati zgodovini od Samove plemenske zveze, Karantanije, preko Avstro-ogrske in Jugoslavije smo že dokazali svoje pozitivne prispevke v evropskem mozaiku ustvarjalnosti ...

Ob dejstvu kriznih razmer v času in prostoru globalizma lahko politika, tudi v Državnem svetu, pripomore k nekaterim aktivnostim in razpravam za izboljšanje razmer v državi. Prav Državni svet lahko postane spodbujevalec razprav v smeri dialogov posameznih političnih strankarskih polov v smeri iskanja rešitev. Še posebej dragocena bo vzpostavitev dialogov med politiko in civilno družbo in stroko – znanostjo. Nemara bi bilo mogoče modro spodbuditi razprave za prestrukturiranje znanosti in stroke v smeri neposredne koristnosti za izhod iz kriz (gospodarske, krize demokracije in krize vrednot).

Pomembne bi bile razprave o uravnoteženju kriterijev za financiranje raziskav, vezanih na neposreden vpliv za izboljšanje gospodarskega, družbenega in vrednostnega sistema. Razprave o tem, kaj lahko naredimo mi sami v naši družbi za krmarjenje male barke med čermi in tankerji globalizma. Kje so naše rezerve, ki jih lahko izkoristimo in premagamo krizo. Razprave v smeri, kako narediti iz pravil državljanov stebre moči za skupni uspeh in kako spregledati in oslabiti stebre moči, ki večino naroda ne podpirajo in izkoristijo vse možnosti le za svoje špekulacije po zgledu »Galtungovih« 50 najbogatejših.

Na področju sprejemanja zakonodaje pa lahko Državni svet pomaga pri nastajanju zakonov, ki bodo spodbujali delo, prizadevnost, domoljubnost, razvoj pozitivnih vrednot, družine kot osnovne celice naroda, pa tudi spodbujanje skromnosti, racionalnega potrošništva in spoštovanje osnovnih dobrin, ki jih naše okolje ponuja. Na področju krepitve socialne države pa lahko spodbujanje uravnoteženja pravic in dolžnosti posameznikov lahko pripomore v odnosih od otrok do ostarelih. Prav je imeti ustrezne pravice uravnotežene z odgovornostjo in dolžnostjo do sebe, družine, okolice in celotne družbe in države...«

Janez Sušnik: Dogodki v gospodarstvu v zadnjih dvajsetih letih

Janez Sušnik, predsednik Državnega sveta v tretjem mandatu 2002-2007

»... Slovenija je veljala v času Jugoslavije za model napredne, ustvarjalne, razvojne in gospodarsko čvrste republike. Ponos našega gospodarstva so bile strojegradnja, lesno-predelovalna, čevljarska, gumarska, avtomobilska, tekstilna, konfekcionarska in gradbena dejavnost. Veliko je bilo dobrih in razvitih srednjih in malih podjetij. Kot posledica sečišča 5 in 10 PAN-evropskega koridorja je bila Slovenija tudi logistično zelo dobro razvita, saj smo preko Slovenije s transportnimi in logističnimi storitvami pokrivali kar precejšen del bivše Jugoslavije. Močno so bili razviti razvojni in proizvodni centri v Litostroju, Iskri, Metalni, Savi, Slovenijalesu, Gorenju in obeh farmacevtskih tovarnah. Tudi druga podjetja so razpolagala z zelo dobrimi strokovnimi kadri, kar je imelo za posledico močan razvoj teh podjetij in konkurenčnost na tujih trgih, zlasti v Nemčiji, Franciji, Angliji, v državah Beneluksa, itd. Veliko je bilo tudi blagovne menjave in trgovanja z nekdanjimi republikami bivše Jugoslavije...

... Prehitro sprejeta zakonodaja o lastninskem preoblikovanju je imela za posledico že podoben zakon v bivši državi iz obdobja gospoda Markovića. Že takrat so si spretnejši menedžerji na zelo nenavaden način prisvojili družbeno premoženje. Slovenski zakon, s katerim se je 60% družbenega kapitala interno porazdelilo, 40% pa razdelilo na štiri državne sklade, je povzročil zmedo na področju lastninjenja. Zmeda je bila še večja zaradi vključitve denacionalizacijskih upravičencev.

Posebno poglavje so lastninski certifikati, ki so bili uspešni le za tiste, ki so jih vložili v dobro stoječa podjetja. Lastninsko preoblikovanje je bil izziv za zaposlene, posebno še za vodilne delavce, saj so začeli zakonske določbe izpolnjevati z ocenami podjetij, ki so bile napravljene zelo pristransko in

prilagodljive političnim opcijam. Tudi to je bil ponekod povod za stagnacijo, saj so se vodilni ukvarjali sami s seboj in predvsem razmišljali, kako izkoristiti priložnost za prisvajanje družbene lastnine v svojo korist, pozabili pa so na razvoj podjetja in na zaposlene.

Stanovanjski (Jazbinškov) zakon je dodatno spodbudil špekulante, ki so prišli ne samo do svojega, ampak še do drugih stanovanj z različnimi pretvezami. Gospodarski osip je bil do leta 1995 precejšen in životarjenje po podjetjih nepopisno. SDK je bila ukinjena, saj je bila kontrola nad plačilnim prometom, plačevanjem obveznosti do države, kontrola investicij in javnih del v dobri kondiciji. V tem obdobju je delo na Gorenjskem izgubilo dobrih 10.000 zaposlenih. Vzrok za padec nekaterih podjetij je bil prodor cenjenih proizvodov iz Kitajske in od drugod. Razumljivo je bilo, da so zaradi navedenega stagnirala podjetja, a nikakor ni razumljivo, da je ugasnila tudi lesno-pridelovalna industrija, ki ima v Sloveniji surovinsko bazo. Ob nedavnem obisku na žagi v Špitalu sem si ogledoval vrsto tovornjakov, ki so prevažali hlodovino iz Slovenije. Žaga letno razreže 600.000 kubikov lesa, z odpadki pa poganja elektrarno - polovico energije potroši v tovarni, polovico pa posreduje v omrežje. Produkt so lepljenci vseh dimenzij, ki jih nato uvažamo v Slovenijo. Za Slovence je to sramota.

A številna podjetja so vendarle ostala v dobri kondiciji predvsem zato, ker je vodstvo omogočalo razvoj novih produktov in modernizacijo tehnološke opreme, s čimer so ohranila konkurenčnost. Vodstva teh podjetij so se dobro zavedala, da je izvoz blaga in storitev edina možnost za razvoj. Dobri menedžerji, t.i. »rdeči«, so ostali uspešni tudi po spremembi družbene ureditve, in sicer predvsem tisti, ki se niso osredotočili le na lastninsko preoblikovanje, temveč pretežno na razvoj. Lastninsko preoblikovanje podjetij, povezano s kasnejšimi menedžerskimi nakupi brez lastnega denarja, je bilo posledica zadolževanja (banke so denar kar ponujale in tako posameznike, predvsem vodilne, spodbujale k prevzemu podjetij). Ob vračanju odobrenih kreditov se je v bilancah podjetij dogajalo marsikaj. Amortizacija se je obračunavala po najnižji stopnji z namenom, da »pod črto« ostane čim več dobička. Nadzorni sveti in skupščine so se večkrat odločali o višini izplačanih dividend, saj so na ta način omogočali, da so se zadeve odvijale po strategijah vodilnih. Ko se je zakonodaja nekoliko spremenila, so se začela ustanavljati hčerinska podjetja. Premoženje je ostalo pri »materji«, od hčerinskih podjetij se je mesečno obračunavalo od 1 do 1,5 % menedžerske provizije. Ta denarni tok je omogočal normalno vračilo kreditov. Hčerinska podjetja pa so počasi hiral, ostajala brez razvoja, denarja, zmanjševale so se plače, kar ocenjujem kot kriminal prve vrste. Menedžerji in nadzorni sveti so na začetku delovali zelo skladno. Izplačevali so si visoke plače, nadzornemu svetu pa visoke nagrade. Tudi sindikati se niso tako hitro predramili. Ukvarjali so se namreč z ozimnico, nekateri pa so bili tudi vpeti celo v vodilno strukturo, saj je bil na ta način vzpostavljen »davek za mir« v hiši.

V zadnjem času so nas presunile razmere v gradbeništvu. Lobisti, ki so se s pomočjo politike ugnezdili v spremembo namembnosti zemljišč po Sloveniji so obogateli in stanovanjska gradnja je dobila pomembnost ne le zaradi potreb, ampak tudi zaradi nekontroliranih prihodkov

fizičnih oseb na vseh nivojih. Gradbeništvo je bilo vpeto v javna dela, nizke in visoke gradnje, gradilo se je veliko stanovanj, in cedila sta se »med in mleko« v primeru, ko je te račune poravnala država. Gradnja cest v Sloveniji je poglavje, ki je vredno obsojanja in obžalovanja zaradi pohlepa vseh v verigi, saj ni bilo ustrezne kontrole.

Podobno je bilo tudi v nekaterih drugih dejavnostih. Nekateri vodilni delavci (teh ni bilo tako malo) so se lastninskih preoblikovanj in iztisnjenja malih delničarjev lotili prepozno. Niso računali na recesijo, padec precenjenih vrednosti delnic in drugih okoliščin. To je tem ljudem, ki jih upravičeno poimenujemo tajkuni, zaprlo pot do bogatenja. Pohlep, neznanje, kraje, slabo plačani delavci, neplačevanje obveznosti do dobaviteljev in bank ter še hujše posledice v obliki sramotnega odpuščanja delavcev in povzročanja socialnih stisk, so posledice slabo vodenih podjetij, špekulacij, ki se niso obrestovale po predvidevanjih njihovih akterjev. A zaradi slabe tožilske in sodne veje oblasti, tudi niso dobile pravičnega epiloga. Politika v Sloveniji, ena ali druga, nosi odgovornost za nastalo situacijo, kajti vmešala se je v gospodarstvo in pripravljala teren za svoje »favorite«. Kot država članica EU, si takih spodrsrljajev ne bi smeli privoščiti. Ugled Slovenije, objubljen dežele za priseljence, je načela velika sramota...«

Mag. Blaž Kavčič: Državni svet - vezni člen med državljani in politiko

Mag. Blaž Kavčič, predsednik Državnega sveta v četrtem mandatu 2007-2012

»...Državni svet je v preteklih dvajsetih letih v Sloveniji deloval na treh pomembnih področjih. Prvo področje je ustavno opredeljeno in zajema sodelovanje v zakonodajnem procesu: od oblikovanja mnenj, do vetov, ustavnih presoj, zahtev za uvedbo preiskave, zakonodajnih pobud do zahtev za referendum. Naj mimogrede omenim, da se je pri tem zadnjem pooblastilu Državni svet vedel zelo samo omejevalno, saj ga je v od ustanovitve izkoristil samo dvakrat. Sodelovanje Državnega sveta v zakonodajnem procesu je bilo v zadnjih 19-ih letih skladno z načeli uravnotežanja in zavor. Osebnost sem prišel do ocene, da ni osnove za bistveno povečevanje pooblastil Državnega sveta. Slovenija ne potrebuje pretirano robustnega političnega sistema, kar bi pomenilo npr. zakonodajno pooblastilo tudi drugemu domu. Skoraj polovica držav članic EU, to je 13 od 27, ima eno od oblik dvodomnosti parlamentarnega sistema, a le dve – Italija in Romunija - t.i. popolno dvodomnost. V tem mandatu Državnega sveta smo s poslanskimi skupinami dveh mandatov Državnega zbora opravili posvetovanja o spremembi ureditve vprašanja veta v poslovniku Državnega zbora. Poleg tega, da je rok za vložitev veta zelo kratek in da je veto urejen v določbi ustave, ki je namenjena razglasitvi zakona, je pomanjkljivost ureditve veta predvsem v odsotnosti četrte faze zakonodajnega postopka. Četrto branje bi dalo možnost amandmajske spremembe spornega zakona v postopku ponovnega odločanja o zakonu. Državni zbor ne bi bil več postavljen pred dilemo, ali pritrčiti argumentom Državnega sveta in zavrtniti cel zakon zaradi enega protiustavnega ali spornega člana ali pa potrditi zakon s protiustavnim ali spornim členom vred. Na ta način bi se lahko zakonodajni postopek

racionaliziral in bila dana možnost izboljšave zakona, ki mu Državni svet nasprotuje. Tudi pristojnost zahteve za uvedbo preiskave o zadevah javnega pomena je Državni svet uporabil le štirikrat. Preiskava lahko privede do uveljavitve politične odgovornosti predsednika in članov Vlade, in tako predstavlja pomemben družbeni nadzor nad politiko Vlade.

Državni svet zaradi sodelovanja s civilno družbo predstavlja vezni člen med državljani in politiko. S številnimi posveti opozarja na aktualne probleme v družbi, zainteresirani javnosti pa omogoča, da aktivno sodeluje v razpravi s priznanimi strokovnjaki z različnih področij. Smisel organiziranja posvetov je predvsem ta, da Državni svet pridobi kar največ raznolikih in argumentiranih mnenj, na podlagi katerih lahko preko svojih pristojnosti uvede potrebne spremembe v slovenski pravni red, obenem pa pridobi tudi odziv na svoje delo. Od tu Državni svet črpa ideje in energijo za svoje delovanje. Mnenja, ki si jih ustvari na podlagi posvetov in okroglih miz posreduje naprej v zakonodajni postopek.

Državni svet se v primerjavi z Državnim zborom ali Vlado dokaj selektivno a aktivno udeležuje tudi na mednarodnem področju. Vloga senatov ali podobnih parlamentarnih domov je pri za nas pomembnih državah pogosto zelo pomembna (npr. Ruska Federacija, Italija, Češka Republika, Poljska, Velika Britanija, Kitajska, Kanada...). V okviru Združenja Evropskih senatov in v bilateralnih odnosih ima Državni svet vse bolj zanimive možnosti neposrednega komuniciranja v okviru razvijajoče se parlamentarne diplomacije.

Ugotovimo lahko, da se je Državni svet v svojih preteklih mandatih na strokoven in državotvoren način loteval osvetljevanja najpomembnejših vprašanj kot npr. vprašanje gospodarjenja z državnimi naložbami, analize vzrokov družbeno-gospodarske krize, narodnogospodarskega pogleda na Luko Koper v razmerju do lokalne samouprave, in drugih najrelevantnejših vprašanj družbenega in naravnega okolja. Že leta 2008 smo v Državnem svetu začeli oblikovati opozorila o učinkih globalizacije na gospodarstvo, družbo in okolje, opozorili na prevlado finančne industrije, spregovorili o pomenu srednjega razreda in o problemu plenilskih elit. Tudi občutljiva vprašanja preteklosti smo v Državnem svetu obravnavali s primerno mero spoštovanja in strokovnosti, brez težnje po njihovem vpletanju v aktualne politične diskusije.

V slovenskem parlamentu so se v preteklih 19-ih letih srečevali interesi, ki so jih uveljavljali državni svetniki kot predstavniki petih interesnih skupin na eni strani in interesi, ki so jih uveljavljali poslanci kot predstavniki vsega ljudstva na drugi strani. Čeprav so med prvim in drugim domom razlike v načinu sestave, v vlogah in ne nazadnje tudi v njuni moči, je cilj obeh enak: oblikovati čim boljše zakonodajo. Državni svet je uresničeval koncept tvornega člana pri vzpostavljanju verodostojne povezave med potrebami državljanov in med političnim odločanjem zato, ker je zasnovan manj strankarsko, ker ima močnejši stik s civilno družbo in ker ga sestavljajo predstavniki funkcionalnih in lokalnih interesov. Intenzivnejši stik med sodobno koncipiranim drugim parlamentarnim domom in organizirano strokovno civilno družbo lahko predstavlja manjkajoči člen za zmanjševanje demokratičnega primanjkljaja in za sprejemanje političnih odločitev, ki bodo bolj usmerjene v ohranjanje in dvigovanje ravni kakovosti življenja državljanov.

Državni svet je inovativna in koristna sestavina slovenskega političnega sistema, skladna z nujnim razvojem političnega sistema v wikinomični smeri nove družbeno-gospodarske paradigme. K boljšemu delovanju v okviru veljavne Ustave bi bistveno prispevala uvedba četrtega branja zakona. S tem bi dosegli hitrejšo in cenejšo sprejemanje boljših zakonov. V primeru uvedbe pokraj in glede na uveljavljeno nezdržljivost funkcije župana s funkcijo poslanca, pa bi bilo smiselno nekoliko povečati pristojnosti Državnega sveta na področju sprejemanja zakonov s področja lokalne samouprave...«

Nacionalni energetska program do leta 2030

Državni svet se je v javno obravnavo nacionalnega energetskega programa (NEP) vključil junija 2009, ko je v okviru razprave o Zeleni knjigi organiziral posvet Nacionalna strategija razvoja energetike na področju tekočih goriv in na to temo izdal tematski zbornik (http://www.ds-rs.si/?q=publikacije/zborniki/Tekoca_goriva). Z vključevanjem javnosti v razpravo o bodočnosti slovenske energetike je nadaljeval s posveti o izgradnji energetskih objektov (<http://www.ds-rs.si/?q=publikacije/zborniki/TES>) in organiziral posvet o Nacionalnem energetskega programu. Rezultat aktivnosti Državnega sveta na področju energetike so ugotovitve in sklepi, sprejeti na 42. redni seji (v celoti na: <http://www.ds-rs.si/?q=dejavnost/seje&EntryID=1521>).

Energetika ne sme biti krinka za parcialne interese

Energetika ni samo oskrba uporabnikov z energijo. Je dejavnost, ki pomembno posega v prostor in določa način življenja v bodoče. Za trajnostni razvoj je energetika bistvenega pomena. Drugačen odnos do energetike zahteva tudi spremembo vrednot. Energetika ne sme in ne more biti samo krinka za doseganje parcialnih interesov, ki se največkrat pokažejo v borbi za bogastvo posameznikov ali skupin posameznikov, ne pa družbe kot celote. Lobiranje v energetiki je pri nas vse pomembnejše, vprašanje pa je, ali tudi v žlahtnem pomenu besede? Po mnenju Državnega sveta predstavlja NEP za obdobje do leta 2030 bistven napredek v primerjavi z resolucijo o NEP.

Večja pozornost izrabi primarnih energetskih virov

Snovalci NEP so področje proizvodnje in učinkovite rabe električne energije izpostavili bolj kot ostala področja energetike, a pri tem premalo upoštevali, da znaša delež električne energije pri preskrbi Slovenije le 11,8 TWh, delež tekočih naftnih derivatov 30 TWh in delež zemeljskega plina 11 TWh. Zato bi izrabi primarnih energetskih virov veljalo v programu nameniti več pozornosti. Ker raba električne energije v končni porabi predstavlja manjši del celotne energetske rabe, bi večji poudarek zaslužilo izvajanje energetske politike tudi na drugih področjih rabe energije (toplota, transport, industrija).

Začrtati jasne usmeritve, določiti cilje in poti za uresničitev

Velik napredek pomeni predstavitev več energetskih scenarijev, vendar žal le pri električni energiji. Preveč je pojasnjevanja posameznih scenarijev, ukrepi za realizacijo pa so predstavljeni preveč nejasno, čeprav bi moral program začrtati jasne usmeritve, določiti cilje in poti za njihovo uresničitev. Pomanjkljivo in nedorečeno ostaja področje distribucije energije do končnega uporabnika. Energetska infrastruktura bi morali z vidika izpolnjevanja varnostnih zahtev uvrstiti med t.i. kritično infrastrukturo. NEP namenja veliko pozornost področju učinkovite rabe električne energije, kar je pozitivno, vendar pa se ob tem premalo poudarja pomen zmanjševanja rabe drugih vrst energije.

Usmeritev k trajnostnim rešitvam in povezovanje na lokalni ravni

Zamenjava energentov ne pomeni vselej trajnostne rešitve. Množična uporaba lesne biomase kot vira energije, ne pomeni zadostne dodane vrednosti glede na druge možnosti uporabe lesa, zato bi les morali racionalneje izkoristiti in ga uporabljati v predelavi, le ostanke pa kot energetska vir. Odprto in nedorečeno ostaja področje uporabe utekočinjenega zemeljskega plina, kar je treba podrobneje preučiti. Ob odločitvi za lokalne energetske koncepte, ki jih v Sloveniji potrebujemo, se je občinam naložila obveznost priprave, a pozabilo na zagotavljanje finančnih virov za te namene. Zaradi razpršenosti občin je smiselno spodbujati medobčinske energetske koncepte, kar bi tudi omogočilo boljše izrabo virov.

Obvladovanje finančnih tveganj in krepitev podpornega okolja

Slabost NEP je, da ne predvideva dokončnega odpiranja trga energentov. Glede na izkušnje na finančnih trgih je treba pozornost posvetiti obvladovanju prevelikega obsega tveganj pri trgovanju z električno energijo ter pričakovanemu trgovanju z emisijskimi kuponci z namenom ohranitve enake kakovosti oskrbe. NEP mora postati obvezujoči dokument glede izgradnje podpornega okolja kakor tudi pri umeščanju objektov v prostor.

Ali je zdravljenje otrok res brezplačno?

Zdravstveno varstvo otrok v Sloveniji je načeloma dobro urejeno, a obstaja preveč izjem in kršitev, ko so otrokove pravice grobo kršene. Vse več je težav pri uveljavljanju pravic do zdravstvenega varstva. Državni svet je na pobudo Združenja za pravice bolnih otrok organiziral posvet in na 41. redni seji oblikoval sklepe, ki jih je posredoval na naslove institucij, ki jih tematika zadeva.

Težave pri uveljavljanju pravic otrok

V slovenskih bolnišnicah se pravice otrok in mladostnikov vse bolj spoštujejo. Kljub temu bi morali izboljšati sodelovanje pri odločitvah o zdravljenju. Težave pa obstajajo pri uveljavljanju pravic do zdravstvenega varstva. Gre predvsem za nezmožnost uveljavljanja pravic otrok do brezplačnega zdravstvenega varstva v primerih, ko prispevki za zdravstveno zavarovanje staršev iz različnih razlogov niso plačani. Gre za hud in naraščajoč problem, kjer se otroka obravnava kot samoplačnika. Poseben problem so zastareli, neustrezno specifični in različnim boleznim neprilagojeni sezname medicinsko-tehničnih pripomočkov; preveč birokratsko usmerjene in strokovno neprimerno sestavljene komisije, ki odločajo o pravicah dolgotrajno bolnih otrok; omejevanje pravic do prilagojenega šolanja po končani osnovni šoli; težave pri dostopu do zdravil sirot, neuresničevanje pravice do enostavne pridobitve obnovljivih receptov v primeru terapij pri dolgotrajnih boleznih; odrekanje pravice do strokovne zdravstvene oskrbe otrok na domu in izobraževanje staršev za ustrezno nego. Prav tako je onemogočena pravica do zaposlitve s skrajšanim delovnim časom za starše otrok s kroničnimi boleznimi, ni zagotovljenih kontrolnih in preventivnih pregledov ter ni posebnega poudarka na rehabilitacijski terapiji kot pomembnem delu procesa zdravljenja kroničnih bolezni; posebne kategorije redkih bolezni še vedno niso definirane; obstaja neustrezna navezava pravic kronično bolnih otrok do ustrezne zdravstvene oskrbe na njihovo starost in njihovo omejevanje s polnoletnostjo.

Nujno izboljšanje zakonodaje v luči nadgradnje sistema

Celovita ureditev področja zdravljenja otrok in mladostnikov lahko pomeni pomemben prispevek k oblikovanju napovedane nadgradnje zdravstvenega sistema. S tem namenom se naj v zakonodajo zapiše, da je zdravstveno varstvo otrok zagotovljeno v celoti, v smislu zagotavljanja najboljšega zdravljenja za otroke; posledično naj otroci ne bi bili več zavarovani kot družinski člani in bi nastopali kot samostojni nosilci zdravstvenega zavarovanja, zaradi česar bi primerno spremenili Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Nadstandardne storitve bi morale biti za otroke brezplačne

Nadstandardno definirane zdravstvene storitve bi morale biti za otroke brezplačne; staršu hudo bolnega otroka naj se omogoči sobivanje v bolnišnici in koriščenje bolniškega dopusta, ko je z otrokom v bolnišnici. Hudo bolni otroci naj imajo v skladu s potrebami pravico do spremljevalca. Vsa cepljenja v korist otrok naj bodo brezplačna. V zakonodaji naj ostane zapisano, da ima otrok pravico do izbire osebnega zdravnika pediatra ali specialista šolske medicine, kar naj se tudi v resnici zagotovi, prav tako 24-urno oskrbo pediatrov po vsej Sloveniji ter kratke čakalne dobe. Otroci in mladostniki s hudimi psihiatričnimi težavami oz. motnjami morajo imeti možnost hospitalizacije v akutni fazi v primernem bolnišničnem okolju. Vsi bolni otroci, ki so hospitalizirani, naj imajo še naprej možnost izobraževanja na vseh otroških oddelkih bolnišnic, vsi kronično bolni otroci pa naj imajo v skladu s potrebami možnost do pomoči pri izobraževanju.

Delegacija ESS LR Kitajske v Državnem svetu

Delegacija Državnega sveta pod vodstvom predsednika mag. Blaža Kavčiča se je 25. novembra srečala z delegacijo kitajskega ekonomsko-socialnega sveta. Govorili so o slovenskih izkušnjah s sodelovanjem predstavnikov delodajalcev in delojemalcev v Ekonomsko-socialnem svetu kot nosilcu tripartitnega socialnega dialoga pri nas.

Pogovori z delegacijo iz Uzbekistana

10. novembra se je na delovnem pogovoru mudila delegacija predstavnikov parlamenta, gospodarskega ministrstva in pravnega centra iz Uzbekistana. Na srečanju so obravnavali slovenske izkušnje prehoda v tržno gospodarstvo, politične odločitve o vstopu Slovenije v EU in prevzemu evra, ter posledice gospodarske in finančne krize za mala in srednja podjetja ter zakonodajnih ukrepov za blažitev krize.

Obisk drugega doma Indonezije

Predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Vincenc Otoničar je 4. novembra sprejel delegacijo drugega doma indonezijskega parlamenta pod vodstvom Ayu Koes Indriyah. Gostje so se seznanili z delom Državnega sveta, zanimal pa jih je način sprejemanja proračuna, način porabe ter nadzor nad tem. Delegacijo je zanimalo iz katerega naslova se financirajo lokalne skupnosti in ali ima Državni svet vlogo pri sprejemanju tega dela državnega proračuna.

Mag. Kavčič sprejel podpredsednika parlamenta Kuvajta

Predsednik Državnega sveta je 4. oktobra sprejel podpredsednika parlamenta države Kuvajt Abdullaha Yousufa Al-Roumyja. Pogovora sta se udeležila tudi državna svetnika dr. Andrej Rus in Jernej Verbič. Delegaciji sta se strinjali, da lahko poglobljeno parlamentarno sodelovanje vpliva na razvoj političnih in gospodarskih odnosov med državama, zlasti na področju turizma, zdravstva, izobraževanja, in neposrednih investicij.

Nujna temeljita prevetritev načina financiranja zdravstva

Zaradi vseh pomanjkljivosti sistema bi bilo nujno prevetriti način financiranja zdravstva, zlasti pediatričnih storitev, ter prevetriti pravice posameznih skupin prebivalstva na področju dostopa do zdravstvenih storitev. Kot podlaga za ustrezno financiranje naj služita strokovna delitev dela na področju pediatrije ter načelo »denar sledi bolniku« (sklepi v celoti na: <http://www.ds-rs.si/?q=dejavnost/seje&EntryID=1521>).

Vloga invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov

Državni svetniki so na 40. seji sprejeli zaključke s posveta »Vloga invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov«, ki ga je organiziral Državni svet skupaj z Varuhom človekovih pravic Republike Slovenije in Nacionalnim svetom invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS). Skoraj stoletna tradicija na področju interesnega združevanja invalidov in njihove aktivnosti kaže na to, da so invalidi pripravljeni aktivno sodelovati pri uresničevanju načel Konvencije.

Uresničevanje konvencije v Sloveniji

Konvencijo je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov 13. decembra 2006. Do danes jo je podpisalo 147 članic OZN in ratificiralo 99 držav, med njimi leta 2008 tudi Slovenija, ki pa, kljub visoki stopnji zagotavljanja invalidskega varstva, še vedno ni izpolnila vseh zavez, med drugim v povezavi z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov, zlasti z vidika socialnega dialoga in upoštevanja mnenj invalidov v procesu zakonodajnega odločanja.

Slovenija še vedno nima vzpostavljene neodvisne nacionalne inštitucije za človekove pravice, zato vlogo nadziranja uresničevanja Konvencije opravlja Varuh človekovih pravic, ki pa tako obsežne naloge ne zmore izvajati sam. Trenutno lahko na področju invalidskega varstva invalidom potrebno pravno pomoč nudi zagovornik načela enakosti, ki ga je kot neodvisno institucijo uveljavil leta 2004 sprejet Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja in ki lahko obravnava vse primere diskriminacije, ne glede na povzročitelja, ki je lahko tudi fizična oseba. V Sloveniji ima v skladu s prvim odstavkom 33. člena Konvencije vlogo organa za stike Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Ali invalidi dejansko uživajo vse zapisane pravice?

Invalidsko varstvo je v Sloveniji normativno dobro urejeno, a je treba zagotoviti uresničitev vseh obveznosti, ki smo jih sprejeli z ratifikacijo Konvencije ter invalide bolj aktivno vključiti ne le v pripravo zakonodaje in programov, temveč tudi v njihovo spremljanje, hkrati pa zagotoviti pregledno poslovanje društev, ki združujejo okoli 105.000 članov in se večinoma financirajo iz javnih sredstev.

Glavni problem obsežne zakonodaje s področja invalidskega varstva je njena prevelika razpršenost, zato se tisti, ki jim je namenjena, z njo težko seznanjajo. Zakon o izenačevanju možnosti invalidov je še vedno premalo prilagojen različnim skupinam oseb z invalidnostmi. Prav tako stopnja socialne vključenosti invalidov v družbo še vedno ni takšna, kot bi si želeli. Konvencija sama po sebi daje jasna izhodišča za ureditev posameznih področij, vendar pa v Sloveniji o vključujoči družbi ne bo možno govoriti, dokler ne bodo odpravljene »oviranosti« večinske družbe, ki še vedno ne sprejema različnosti kot danega dejstva.

Ali je Republika Slovenija vzpostavila ustrezne mehanizme za promocijo, uresničevanje in nadzor nad izvajanjem konvencije?

Slovenija se je z ratifikacijo zavezala, da bo s potrebnimi ukrepi invalidom zagotavljala vsestransko vključenost v družbo in enake možnosti na vseh področjih življenja, a vsi elementi Konvencije še niso ustrezno preneseni v nacionalno zakonodajo. Slovenija trenutno še nima vzpostavljenega resnično neodvisnega telesa za spremljanje uresničevanja Konvencije, niti učinkovitega in celovitega sistema varstva pred diskriminacijo. S tem so

oteženi tudi promocija, uresničevanje in nadzor nad izvajanjem Konvencije. Za uresničevanje določb 33. člena Konvencije je Državni svet v sklepih predlagal usmeritve, ki izhajajo iz ugotovitve, da v Evropi organi za stike in mehanizmi usklajevanja po eni strani ter okvir oz. neodvisna telesa po drugi strani še niso dobro usklajeni med seboj. Ker je Konvencija prva pogodba o človekovih pravicah, ki jo je ratificirala Evropska unija, je še posebej pomembno, da se v okviru EU in njenih držav članic doseže neko skupno, usklajeno izvajanje. Skupno izvajanje Konvencije mora ostati skupni cilj vseh podpisnic. Prav tako bi morala Republika Slovenija za izpolnitev preostalih obveznosti iz 33. člena Konvencije vzpostaviti ustrezen okvir spremljanja, s tem da bi kot njegovo jedro določila ustrezno neodvisno telo za spodbujanje, varovanje in spremljanje izvajanja Konvencije. Na posvetu so bila izražena priporočila in predlogi, ki bi jih kazalo natančneje preučiti in so v celoti dostopna na <http://www.ds-rs.si/?q=dejavnost/seje&EntryID=1521>.

Novе publikacije Državnega sveta

Novembra je izšel zbornik *Slovenija in uveljavitev zaščitne klavzule na Primorskem*, in sicer na podlagi istoimenskega posveta, ki ga je Državni svet 24. marca 2011 organiziral skupaj Civilno iniciativo Kras in Civilno iniciativo za Primorsko. S prispevki so sodelovali mag. Bogomil Šest (Spremna beseda), Lidija Jerkič (Državni svet za celovit razvoj obmejnih območij), Robert Rogič (Predstavitel ciljev posveta), dr. Ljubo Lah (Razlogi za vzpostavitev zavarovanega območja na Krasu), dr. Anton Prosen (Poti do učinkovitih metod urejanja prostora na Krasu), dr. Ladislav Placer (Naravne, kulturne in nacionalne vrednote Krasa). Poleg razprave udeležencev so predstavljena tudi stališča nevladnih organizacij (Civilna iniciativa za Primorsko, Predlog skupne deklaracije Civilne iniciative za Primorsko in Civilne iniciative za Kras, IPOP, Mreža za prostor, skupina Odgovorno do prostora! ZZB NOB Slovenije) ter Sklepi Vlade Republike Slovenije. (http://www.ds-rs.si/?q=publikacije/zborniki/Zascitna_klavzula)

Novembra je v elektronski obliki izšel zbornik *Izgradnja termoelektrarne Šoštanj*. Zbornik je nastal na podlagi istoimenskega posveta 25. marca 2011. Na posvetu so s prispevki sodelovali predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič, državni svetnik dr. Janvit Golob, državni svetnik Borut Meh, dr. Miha Sekavčnik s Fakultete za strojništvo v Ljubljani in Vili Kovačič iz društva Davkoplačevalci se ne damo. V razpravi so sodelovali dr. Ferdinand Gubina, dr. Peter Novak, mag. Milan Štruc, dr. Jože Zagožen, dr. Franc Vodopivec, Karl Lipič, Tomaž Štebe, dr. Lojze Sočan, Dean Savič, mag. Darko Krajnc, dr. Andrej Trkov, Anton Grabeljšek, dr. Miha Tomšič, dr. Gojko Stanič, mag. Simon Tot, dr. Milan Medved, Vili Kovačič, dr. Ivo Lavrač, Natan Bernot, Matjaž Janežič, Janez Šilc, mag. Marijan Koželj, mag. Tomaž Ogrin, mag. Andreja Urbančič, mag. Martina Šumenjak Sabol. (<http://www.ds-rs.si/?q=publikacije/zborniki/TES>)

Decembra je izšel zbornik *Obeti sprememb v urejanju prostora* v katerem so s prispevki sodelovali Robert Rogič (Civilna iniciativa Kras), Leon Kobetič (Locus, d.o.o.), Tadej Žaucer (Inštitut za politike prostora), Tatjana Rener (Služba vlade za lokalno samoupravo in razvoj, Regionalna pisarna Štanjel), dr. Marina Pintar (Katedra za urejanje kmetijskega prostora in agrohidrologijo, Biotehniška fakulteta), dr. Aleš Mlakar (Oddelek za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta), mag. Lenča Helena Šolar (Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor), Mateja Šepec Jeršič (Regionalni center za okolje - REC Slovenija), mag. Tanja Bogataj (Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor), Marjana Dermelj (Služba vlade za lokalno samoupravo in razvoj), Aleksander Saša Ostan (Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije), Mika Cimolini (Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije), Guido Modrijan (Locus, d.o.o.), dr. Srna Mandič (FDV, Univerza v Ljubljani), Vladimir Jarh Nikolič (svetovalec za zaščito in reševanje, Mestna občina Slovenj Gradec), Jože Kos Grabar (geodet-prostorski načrtovalec, ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje d.o.o., Maribor), dr. Alma Zavodnik Lamovšek (Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo), mag. Mojca Foški (Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Univerza v Ljubljani).

Konferenca odborov parlamentov EU za evropske zadeve

V Varšavi je od 2. in 4. oktobra potekalo redno zasedanje Konference odborov parlamentov EU za evropske zadeve (COSAC), ki sta se ga udeležila Vincenc Otoničar in Alojz Kovšca.

Delegacija Državnega sveta na obisku na Kitajskem

Delegacija Državnega sveta se je med 20. do 23. septembrom mudila na prvem uradnem obisku v Ljudski republiki Kitajski. Predsednika Državnega sveta sta sprejela podpredsednik Ljudske republike Kitajske Xi Jaoping in predsednik Kitajske ljudske politične posvetovalne konference Qinglin. Predsednik Kavčič je izpostavil, da se lahko gospodarsko sodelovanje med obema državama še okrepi na področju transporta, energetike in na finančnem področju. Predsedniku Qinglinu je predstavil kandidaturu Slovenije za nestalno članico Varnostnega sveta ZN. Delegacija se je srečala še z namestnikom guvernerja Kitajske razvojne banke Gao Jianom in poleg Pekinga obiskala še Šanghaj, kjer se je srečala s predsednikom Kitajske Ljudske politične posvetovalne konference mestnega okrožja Feng Guoqin-om in si ogledala tovarno SAIC Motor.

Sprejem v.d. direktorja Evropskega invalidskega foruma

Predsednik Državnega sveta je 28. septembra sprejel Javierja Güemesa, v.d. direktorja Evropskega invalidskega foruma, ki ga je na pogovorih spremljal svetnik Boris Šuštaršič. Spregovorili so o uresničevanju obveznosti na področju varstva invalidov v Sloveniji in kako lahko na tem področju pomaga delovanje Državnega sveta.

Sprejem predstavnikov Hašemitske kraljevine Jordanije

Delegacija Državnega sveta se je 8. septembra srečala z visokimi predstavniki Hašemitske kraljevine Jordanije pod vodstvom predsednika gospodarske zbornice senatorja Nael Al Kabaritija. Izrazili so prepričanje, da na področju blagovne menjave in investicij obstaja vrsta neizkoriščenih poslovnih priložnosti. Poleg krepitve gospodarskega sodelovanja je jordanska delegacija izrazila željo po navezavi stikov med Državnim svetom in jordanskim Senatom.

Predsednik komisije na srečanju COFACC

Predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve se je 5. septembra v Varšavi udeležil konference predsednikov odborov za zunanje zadeve (COFACC), kjer so razpravljali o vzhodnem partnerstvu, zunanji politiki v času poljskega predsedovanja Svetu EU, prihodnosti konference COFACC in trenutni situaciji v državah severne Afrike.

Uporaba IKT v zaposlitveni rehabilitaciji

Decembra je v Državnem svetu potekal posvet o zaposlitveni rehabilitaciji invalidov in uporabi informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT). Uporaba sodobnih IKT neposredno povečuje stopnjo socialne in ekonomske vključenosti invalidnih oseb, še posebej slepih in slabovidnih ter gluhih in naglušnih. Strokovni organizator posveta je bil Univerzitetni rehabilitacijski Inštitut Soča. IKT predstavljajo obliko digitalnega mostu, preko katerega se lahko v veliki meri izenačijo možnosti invalidov in neinvalidov, kajti nove tehnologije bistveno povečujejo dostopnost do informacij, do znanja in veščin, s tem pa v končni fazi povečuje zaposljivost invalidnih oseb. Na posvetu so s prispevki sodelovali Dragica Bac, Tone Dolčič, mag. Robert Cugelj, Boris Šuštaršič, mag. Aleksandra Tabaj, izr. prof. dr. Matjaž Debevc, Nataša Rebernik, mag. Andreja Švajger, Marino Kačič, mag. Tatjana Dolinšek.

Nasilje nad starejšimi ženskami

Novembra je v organizaciji Državnega sveta in Zveze društev upokojencev Slovenije potekal posvet o nasilju nad starejšimi ženskami kot družbenem problemu. Nasilje nad starejšimi je tabu, ki je bil dolgo skrit, v zadnjih letih pa se o tej problematiki govori vedno več. Še posebej ranljiva skupina so starejše ženske, ker mnogokrat nimajo svojih dohodkov, so odvisne od partnerjev ali od otrok. V trenutni situaciji so lahko izpostavljene tudi ekonomskemu nasilju, ko brezposelni sorodniki od njih zahtevajo denar ali pa jim ne pomagajo pri preživetju. Zaradi v povprečju nižje izobrazbene ravni se slabše znajdejo, ne znajo poiskati potrebne pomoči in se umakniti iz nasilja v katerem živijo.

Samooskrbna pridelava hrane v Sloveniji

V Državnem svetu je oktobra potekal posvet o lokalni pridelavi hrane. V razmerah, v katerih se pričakujejo večje težave pri oskrbi s hrano v svetovnem merilu, postaja vprašanje lokalne in regionalne samooskrbe znova pomembno. Po napovedih Združenih narodov naj bi število prebivalstva v naslednjih dneh doseglo 7 milijard, do leta 2050 pa naj bi se število Zemljanov povečalo na 9 milijard! Da bi lahko prehranili tolikšno množico ljudi, bi bilo treba podvojiti sedanji obseg svetovne kmetijske proizvodnje. Tolikšno povečanje proizvodnje pa bo zaradi omejenih naravnih virov povečalo pritisk na obdelovalne površine in razpoložljivost vode. Rast svetovnega prebivalstva, podnebne spremembe ter pospešena globalizacija na področju prehranskega sektorja nam pošiljajo močan signal, da postaja hrana neprecenljiva strateška dobrina. Slovenci smo glede prehranske varnosti na repu evropskih držav. Ogroža nas izguba kmetijskih zemljišč zaradi urbanizacije in zaraščanja, v zadnjem času pa predvsem pridelava industrijskih rastlin za energente. Pokritost domače proizvodnje s potrošnjo je v Sloveniji za živalske proizvode precej višja kot za rastlinske. Na posvetu so z uvodniki in prispevki sodelovali mag. Milan Lovrenčič, dr. Jože Osterc, dr. Jože Mencinger (*Ekonomski in politični vidiki samooskrbne pridelave hrane za Slovenijo*), dr. Luka Juvančič (*Ocena pomena samooskrbne pridelave hrane*), Miran Klinc (*Predstavitev projekta pridelave »Ptujске čebule«*), Tone Hrovat (*Izkušnje z organizacijo pridelave zelenjave na Dolenjskem*), Roman Ferenčak (*Možnosti pridelave zelenjave v rastlinjakih ob uporabi geotermalne energije*).

Vpliv bolečine na družbo

Slovensko združenje za zdravljenje bolečine je v sodelovanju z Državnim svetom oktobra pripravilo posvet o vplivu bolečine na delovanje družbe. V Sloveniji živi več kot 420 000 ljudi s kronično bolečino. Učinek te neprepoznane epidemije na življenje posameznika in njegovih bližnjih je velik in zaskrbljujoč. Kronična bolečina je veliko ekonomsko breme za zdravstveno blagajno, gospodarstvo in družbo. Razumevanje bolečine je ena od pglavitnih, velikih tem vseh svetovnih religij. Vprašanje, kako jo dojemati, opravičevati in predvsem sprejemati, je srčika filozofskih pogledov na svet. Človek se je z bolečino in trpljenjem stoletja spoprijemal tako, da se je z njo preprosto sprijaznil in sobival z njo. Sodobna znanost je naredila ogromen korak za njeno lajšanje ali celo popolno odpravo. Vendar pa nekatere kronične oblike bolečin ostajajo vztrajna spremljevalka človeštva. Posvet je bil namenjen izmenjavi strokovnih pogledov in izkušenj s področja nenamerno nastale osebne bolečine in predvsem možnostim soočanja s tem problemom, lajšanja bolečine in zdravljenja. Na posvetu so s prispevki sodelovali Nevenka Krčevski Skvarč (*Prizadevanja Federacije Evropskih združenj EFIC*), dr. Rolf-Detlef Treede (*Vpliv bolečine na družbo v Evropi*), Bojana Žvan (*ATLAS, globalno gibanje SZO proti glavobolu*), Slavica Lahajnar Čavlovič (*Kronična bolečina je v Sloveniji nezadostno zdravljena*), Rok Ljubič (*Glas bolnika, Samo Fakin (Ali zavarovalnica ve, kakšni so stroški za zdravljenje bolnikov s kronično bolečino?)*), Barbara Jamnik (*Kronična bolečina, prioriteta nacionalnega zdravstvenega varstva*), Robert Sotler (*Bolnikova pravica preprečevanja in zdravljenja bolečine*).

Odpravimo ovire na poti do obnovljive energije

Državni svet že tradicionalno pripravlja in podpira posvete, ki so namenjeni promociji obnovljivih virov energije in trajnostnemu razvoju. 15. novembra je v potekal posvet Odpravimo ovire na poti do obnovljive energije v Sloveniji skupaj z Zvezo društev za biomaso Slovenije. Pomemben del stroke in civilne družbe zastopa stališče, da je za Slovenijo 100% energetska oskrba z OVE izvedljiva, a je potreben zelo širok družbeni in politični konsenz. Izzivi trajnostnega razvoja, problemi stanja duha v družbi, problemi erozije družbenega in naravnega okolja se ne skrivajo na področju bio-tehnologije, kemijskih in bioloških procesov, ali posamičnih odločitev običajnega državljana! Še vedno prevladujoči svetovni megatrend je prevlada transnacionalnega korporativnega kapitala. Smo na začetku javne razprave o novem predlogu energetske prihodnosti Slovenije. Ali bomo še naprej razsipavali z energijo, ki bo v velikih količinah prihajala iz umazanih in ne-trajnostnih virov, ali pa bomo odločno stopili po poti izkoriščanja velikih potencialov energetske učinkovitosti ter obnovljivih virov energije. Na posvetu so sodelovali mag. Janez Kopač, dr. Mitja Pavliha, mag. Robert Režonja, dr. Erika Glasenčnik, mag. Martina Šumenjak Sabol, mag. Matjaž Grmek, Franko Nemac, dr. Peter Kralj, mag. Bojko Jerman, mag. Bojko Jerman, Vili Kovačič, Borut Meh, mag. Tomaž Ogrin, dr. Vladimir Kercan, Andrej Mohar, Jože Brdnik, Benjamin Kocutar, Ado Barbiš, Cveto Fendre, prof. Nada Pavšer ter predstavniki resornih ministrstev, občin, lokalnih energetskih agencij in stroke.

Nova strategija razvoja Slovenije – energetski del

Slovenski E-forum in Državni svet sta sredi oktobra pripravila posvet na temo strategije razvoja Slovenije, s poudarkom na energetskem delu. Energetske dileme se po vsem svetu zaostrejuje, tudi Slovenija je na prelomnici, kako naprej. Razpeti smo med dilemo, ali bomo nadaljevali z intenzivno porabo energije, oziroma ji sledili z gradnjo novih jedrskih in termo objektov, ali pa se bomo pridružili drznejšim, ter zastavili našo prihodnost na čistih in trajnostnih virih energije. Gradivo Nacionalnega energetskega programa ponuja dobro izhodišče za pripravo kakovostnega strateškega razvojnega dokumenta, čeprav ključnih energetskih in s tem razvojnih odločitev dokument sploh še ni opredelil, te pa so: 1. ali pri povečevanju deleža obnovljivih virov energije iti do meje okoljske sprejemljivosti in v določenih primerih, kot sta npr. zgornja Sava in Mura, dolgoročno uporabiti tudi mehanizme uveljavitve širšega javnega interesa; 2. ali se bomo odločili za prenehanje rabe premoga okrog leta 2030; in 3. kaj bomo v naslednjih letih naredili na področju prometa. Na posvetu so sodelovali dr. Mihael G. Tomšič (Nacionalni energetski program iz razvojne perspektive), dr. Franc Pohleven (Manj pomeni več), Andrej Klemenc (Zeleni »new deal« - energetska prenova stavb), Darko Koporčič (Nove tehnologije za nizkoogljično družbo).

Razvoj kariere po petdesetem

Konec septembra je potekala mednarodna konferenca z naslovom Razvoj kariere po petdesetem letu. V zadnjih dvajsetih letih so se v Sloveniji in svetu zgodile številne in temeljite demografske, politične, ekonomske in druge spremembe. Te vplivajo na položaj starejših na trgu delovne sile in na njihov položaj v družbi. Delovno aktivno prebivalstvo postaja vse starejše, na trgu dela najtežje najde zaposlitev in jo tudi težje obdrži. Na drugi strani pa postaja sodobni trg dela komplementaren z daljšanjem delovne dobe, ki ga predvideva modernizacija pokojninske zakonodaje. Starost petdesetih let tako že danes za večino evropskega prebivalstva predstavlja prelomnico zadnje tretjine zaposlenosti, torej obdobje še petnajstih let do upokojitve. Številni zaposlitveni sektorji so se posledično znašli nepripravljeni pred izzivom, kako naj organizacija ostane visoko konkurenčna z visokim deležem zaposlenih, ki so starejši od 50 let? Na posvetu so sodelovali Damjana Košir, dr. Tatjana Dragovič, mag. Kurt Andersen, Dušan Bušen, dr. Swadhin Ghosh, Kylene de Angelis, Joanna Swaczinska, mag. Marija Turnšek Mikačič, Tone Hrovat, Aleš Jerman in Darja Novinc.

8. kongres Slovenske filantropije

V Mariboru je 5. in 6. decembra potekal 8. kongres Slovenske filantropije. Slavnostni govornik mag. Kavčič je poudaril, da prostovoljci pomembno soustvarjajo skupno dobro, in kažejo drugim, da je prostovoljstvo prava pot do aktivnega državljanja.

Podelitev listine Občina po meri invalidov

Zveza delovnih invalidov Slovenije je za leto 2011 podelila listino občini Slovenske Konjice. Kot je v nagovoru poudaril mag. Kavčič je prva stopnica k integraciji invalidov lokalna skupnost, kjer se vsebine resolucij lahko pretopijo v konkretne aktivnosti prilagajanja okolja ljudem s posebnimi potrebami.

Predsednik v Hella Saturnus Slovenija

Predsednik Državnega sveta je obiskal podjetje Hella Saturnus Slovenija d.o.o., kjer se je seznanil z razvojem in proizvodnjo svetlobne opreme za motorna vozila. Generalni direktor Droste mu je predstavil poslovne rezultate in načrte, ter ocenil poslovno okolje v Sloveniji.

Obisk v podjetju Metal Ravne

Mag. Kavčič je novembra obiskal Koroško in si ogledal družbo Metal Ravne d. o. o. Spregovorili so o zelenih delovnih mestih in o učinkih eko investicij na Ravnah.

Tradicionalni slovenski zajtrk

18. novembra je po vseh slovenskih osnovnih šolah in vrtcih tekel projekt tradicionalnega zajtrka. Akcije so se v svojih lokalnih okoljih udeležili tudi državni svetniki. Matej Arčon, župan Mestne občine Nova Gorica in državni svetnik, je npr. zajtrkoval z otroci v Vrtcu pri OŠ Solkan.

10 let Inštituta za standardizacijo

Na mednarodni konferenci ob 10. letnici inštituta je udeležencem čestital tudi predsednik Državnega sveta in dejal, da je inštitut z maloštevilno, a visoko motivirano ekipo zagotovil, da je Slovenija tesno vpeta v evropske in mednarodno primerljive tokove standardizirane kakovosti in varnosti izdelkov, procesov in storitev.

Otvoritev sejma Ambient

Na Gospodarskem razstavišču je mag. Kavčič otvoril 22. sejem pohištva. Izpostavil je pomen pohištva, ki je proizvod, s katerim se srečujemo celo življenje, sejem pa najlepša priložnost, da se na enem mestu srečajo ideje, znanje in razvoj, drznost, ustvarjalnost in inovativnost posameznikov in podjetij iz različnih okolij.

Poklon spomenu na umrle v Slovenski Bistrici

Predsednik Državnega sveta je ob dnevu spomina na mrtve položil venec na obeležja žrtvam povojnih pobojev v Slovenski Bistrici. Poudaril je, da smo ostali brez pomembnega dela narodove substance in ustvarjalnih potencialov ljudi, ki bi v drugačnih zgodovinskih okoliščinah trajno obogatili našo kulturo, znanost in gospodarstvo. Slovesnosti se je udeležil tudi državni svetnik Milan Ozimič.

Rastoča knjiga sveta

V Župančičevi jami je oktobra potekala slovesnost »Združene rastoče knjige sveta«. V zbirko so se vpisale Avstrija, Madžarska, Hrvaška, Italija, Francija in Srbija.

Podjetnik leta 2011

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je 19. oktobra pripravila 21. razglasitev podjetnika leta. Slavnostni govornik mag. Kavčič je izpostavil pomen politike in gospodarstva, ki delujeta na različnih principih, a oba prispevata k družbeni blaginji. Skupni cilj bi moral biti ustvarjanje pogojev za motivirajoče družbeno okolje, pri čemer pa nič ne more nadomestiti ustvarjalne vloge podjetništva.

Podelitev priznanj Dekanova lista

Fakulteta za organizacijske vede je 18. oktobra drugič podelila priznanja najboljšim študentom kot inovativno obliko spodbujanja študentov. Mag. Kavčič je dejal, da bodo študenti-prejemniki priznanj lažje našli delo, saj gre za uspešne in talentirane študente, uvrščene med 3% odstotke najuspešnejših v generaciji.

40. obletnica kolektivne pogodbe v obrti in podjetništvu

V Hotelu Mons je 17. oktobra potekala slovesnost ob 40-letnici podpisa kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo, ki se je udeležil tudi predsednik mag. Kavčič. Pogodba iz leta 1971 je bila prva pogodba, podpisana med delavci ter zasebnimi delodajalci na področju obrti in gostinstva v Sloveniji.

Praznovanje v krajevni skupnosti Lancovo

Predsednik Državnega sveta se je udeležil praznika KS Lancovo v spomin na dogodek 17. oktobra 1941, ko so se Nemci maščevali nad ujetniki iz begunjskega zapora. Prireditve se je udeležil tudi državni svetnik iz Radovljice Bogomir Vnučec.

Interaktivni lokalni projekt GEO. POWER

V Termah Snovik je 13. oktobra potekala interaktivna delavnica spodbujanja uporabe geotermalnih toplotnih črpalk, ki sta jo pripravila Geološki inštitut Slovenije ter podjetje Zarja Kovis. Mag. Kavčič je izpostavil, da globalne spremembe v začetku 21. stoletja predstavljajo izzive, ki jim s sedanji razvojnimi vzorci ne bomo kos.

Festival znanosti »Planetarni izzivi za danes in jutri«

4. oktobra je v Cankarjevem domu potekal 17. festival slovenske znanosti. Častni pokrovitelj predsednik mag. Kavčič je izpostavil neprecenljivo vlogo mladih, ki nosijo v sebi ogromen intelektualni potencial, starejši pa so tisti, ki morajo pri njih vzpodbujati strast in željo po raziskovanju. Starši in učitelji so bistveni dejavniki v procesu spodbujanja raziskovalne žilice kot tudi za vzdrževanje zanimanja za znanost.

Terorizem in družba deset let po napadih na ZDA

9. septembra je v organizaciji Inštituta za korporativne varnostne študije in Državnega sveta potekal posvet ob deseti obletnici terorističnih napadov na ZDA. Posvet je bil namenjen osvetlitvi problema terorizma danes, kaj se je dogajalo v teh letih na področju boja proti terorizmu in ali smo sedaj bolj varni. Svet je pred desetimi leti z napadom v New Yorku spoznal kako zelo je ranljiv. S pomočjo sodobne tehnologije, ki je v današnjem času dostopna povsod in vsem je terorizem dobil nove globalne razsežnosti. Na posvetu so s prispevki sodelovali dr. Denis Čaleta (*Ocena uspešnosti procesov zoperstavljanja terorizmu v mednarodnem okolju 10. let po terorističnih napadih na ZDA*), dr. Jernej Letnar Černič (*Varstvo temeljnih človekovih pravic v vojni zoper terorizem*), dr. Jaka Vadnjal (*Ekonomske posledice »vojne proti terorizmu« in njen vpliv na mednarodno gospodarsko okolje*), dr. Uroš Svete (*Razvoj informacijske družbe in grožnje terorizma*), Boštjan Videmšek (*Pogled iz perspektive »vojn proti terorizmu« v Iraku in Afganistanu ter posledice za svet in Slovenijo*).

Problematika implementacije azbestnega zakona

Mag. Kavčič se je 4. novembra v Solkanu udeležil novinarske konference Zveze sindikatov azbestnih bolnikov Slovenije. Državni svet z Zvezo sindikatov azbestnih bolnikov Slovenije (SABS) aktivno sodeluje že vrsto let, prav tako se je vseskozi vključeval v obravnavo in pripravo zakonodaje s področja odpravljanja posledic proizvodnje in dela z azbestom.

Državni svet je v sodelovanju s SABS oktobra 2008 v zakonodajno proceduro vložil novelo Zakona o odpravljanju posledic dela z azbestom, s katerim je med drugim želel v problematiko odpravljanja posledic izpostavljenosti azbestu poleg poklicnega vidika vključiti tudi okoljski vidik, prav tako pa je predlagal tudi vzpostavitev in vodenje registra oseb, izpostavljenih azbestu. Ta predlog sicer ni bil sprejet, je pa zakon z novelacijo 2. člena pomembno razširil krog upravičencev na podlagi upoštevanja različnih možnih načinov za kontaminacijo z azbestom pri opravljanju dela. Čeprav je leta 2009 sprejet zakon prinesel določen kakovosten premik na tem področju, je Zveza sindikatov opozorila na slabo uresničevanje zakona. Glavni cilj novele iz leta 2009 je bil, da se obolelim zagotovi ustrezno zdravstveno in socialno varnost, a se po mnenju zveze postopki nerazumljivo vlečejo (spori pri izvedenskih organih, ki odločajo o invalidnosti) in mnogo bolnikov umre, ne da bi prejeli pravično odškodnino. Težave so tudi, če je bolezen potrjena šele po smrti in ni bil vložen zahtevek za odškodnino, saj dediči niso upravičeni do nje. Razmerje v izplačilu odškodnine je postavljeno v razmerju 60% država in 40% delodajalec, ti pa se velikokrat izogibajo priznanju, da je delavec obolel pri njem. Lani je država za 38 odškodnin izplačala 470.000 evrov, letos pa za 21 primerov 294.000 evrov. Glede na ponavljajoče se pripombe SABS o neustrezni implementaciji osnovnih zakonskih določb, je treba opozoriti tudi na to, da se bomo v prihodnje v Sloveniji morali začeti zavedati tudi širše slike. Ne gre namreč zgolj za vidik obolevanja ljudi na poklicni podlagi, torej na podlagi stika z azbestom pri opravljanju dela, temveč tudi za že prisoten, a še precej zanemaren vidik obolevanja na podlagi življenja v okolju, kontaminiranem z azbestom. Tudi s tega vidika je potrebno narediti vse, da bi se trenutno vsaj pravice na podlagi poklicnih vzrokov obolevnosti uresničevale v popolnosti in z zavedanjem vseh odgovornih strani o svojih obveznostih.

Dogovor o sodelovanju nevladnih organizacij

Pod pokroviteljstvom Državnega sveta je 3. novembra šest nevladnih organizacij podpisalo dogovor o sodelovanju na področju trajnostnega razvoja in varovanja in ohranjanja biotske pestrosti.

K skupnemu sodelovanju so se s podpisom zavezale: Planinska zveza Slovenije, Ribiška zveza Slovenije, Lovska zveza Slovenije, Turistična zveza Slovenije, Čebelarstva zveza Slovenije in Kinološka zveza Slovenije. Gre za največje prostovoljske organizacije v Sloveniji, ki so že doslej delovale na področjih varovanja okolja in narave. Dosedanje izkušnje kažejo, da lahko civilna družba preko Državnega sveta uspešno izrazi svoje potrebe, podaja zakonodajne pobude in vpliva na vsebino zakonov ter posledično tudi na njihovo udejanjanje v konkretnem življenju. Državni svet si prizadeva za okrepitev vrednot, za sistemsko spreminjanje miselnih in vedenjskih vzorcev. Še posebej to velja za dojetje koncepta razvoja in ekoloških vprašanj, ki skupaj s podnebnimi spremembami človeštvo vse bolj silijo v razmislek o nujnih novih razvojnih paradigmah. Vprašanja trajnostnega razvoja ekosistemov so povezana s temeljnimi vprašanji obstoja in progresivnega razvoja človeške družbe. S podpisom pisma o sodelovanju šestih nevladnih organizacij, ki so se dogovorile o usklajenem delovanju in skrbi za varstvo narave in pri uvajanju ter krepitvi načel trajnostnih principov razvoja, v sozvočju s skrbjo za naravne vire in ohranjanje biotske raznovrstnosti, je Državni svet ponovno na široko odprl vrata civilni družbi.

Podelitev priznanj prostovoljcem leta 2011

V Državnem svetu je 1. decembra potekala tradicionalna prireditev podelitev priznanj najzaslužnejšim prostovoljcem in društvenim delavcem za leto 2011, ki jo skupaj pripravljata Državni svet in Zveza društvenih organizacij Slovenije. Letošnje mednarodno leto prostovoljstva so v celoti zaznamovale prostovoljske aktivnosti in številne akcije. Mnogi mladi so se prvič pridružili klicu prostovoljnega dela za druge in pričeli s skupnimi močmi spreminjati svet na bolje, s tem pa plemeniti tudi sebe.

Na zakonodajni ravni je bilo to leto prelomno. Državni zbor je spomladi sprejel dolgo pričakovani Zakon o prostovoljstvu, s čimer je bil storjen prvi korak k temu, da se je pričelo prostovoljstvo spodbujati tudi na državnem nivoju. Zakon vsekakor pomeni simbolično priznanje pomena prostovoljstva pri ustvarjanju boljše možnosti za življenje vseh. Kajti številne okoliščine, v katerih se v življenju lahko znajdemo, vzbudijo v nas občutek nemoči in odrinjenosti. Za demokratično družbo pa je zelo pomembno, da državljani ohranjajo in razvijajo pozitiven, aktiven odnos do sebe, do ožjega in širšega družbenega in naravnega okolja.

Priznanja so prejeli Jože BARBA (Turistična zveza Slovenije), Tadej BEOČANIN (Mladinski svet Ajdovščina), Franci CVELBAR (Ribiška zveza Slovenije), Vincenc GRILJIC (Gorska reševalna zveza Slovenije), mag. Franc HOČEVAR (Zveza prijateljev mladine Slovenije), Franc JANEŽ (predlagatelj: državni svetnik Jože Mihelčič), Boštjan NOČ (Čebelarstva zveza Slovenije), Jurček NOWAKK (HOPLA – društvo za družinsko rekreacijo), Milan PEČNIK (Zveza združenj šoferjev in avtomehaničev Slovenije), Jože REBEC (Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez), Milan VALJAVEC (Gasilska zveza Slovenije), Tomaž WRABER (predlagatelj: državni svetnik Peter Požun) in Jožef ZIMŠEK (Avto-moto zveza Slovenije)

Predsednik na managerskem kongresu

V Portorožu je 29. septembra potekal 21. managerski kongres, ki se ga je udeležil tudi predsednik Državnega sveta in v razpravi poudaril, da nujno potrebujemo resne sistemske spremembe.

Mag. Kavčič gostil predsednika belgijskega senata

Predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič s sodelavci se je 28. septembra sestel z dr. Danny Pietersom, predsednikom Senata zveznega parlamenta Kraljevine Belgije.

Državno prvenstvo oračev Slovenije

Na šolskem posestvu Biotehniške šole Ptuj je 9. in 10. septembra potekalo 55. državno tekmovanje oračev Slovenije v organizaciji Zveze za tehnično kulturo Sloveniji, na njej pa se pomerijo v oranju najboljši orači. Tekmovanje je odprl predsednik mag. Kavčič, slavnosti pa se je udeležil tudi sekretar Marjan Mauček.

Srečanje upokojencev Gorenjske na Soriški planini

Gorenjski upokojenci in upokojenke so se 1. septembra na Soriški planini tradicionalno družili. Slavnostni govornik mag. Kavčič je v nagovoru med drugim dejal, da je Državni svet z življenjem, problemi in stiskami upokojencev dobro seznanjen, saj že dolga leta zgledno sodeluje z Zvezo društev upokojencev Slovenije pri osveščanju slovenske javnosti o pravicah, potrebah in željah starejše generacije.

Zaključek projekta Simbioz@

Predsednik Državnega sveta se je oktobra udeležil več dogodkov iz projekta Simbioz@ v organizaciji Zavoda Ypsilon, med drugim tudi zaključne prireditve. Projekt je označil kot primer dobre prakse, ki je starejšim prinesel veselje in življenjski optimizem ter nove možnosti vključevanja v sodobno družbo. Predsednik je 17. oktobra na Gimnaziji Ledina sodeloval kot mentor pri izobraževanju starejših. V želji po čim širši promociji akcije je ob tej priložnosti pripravil pismo, ki je bilo posredovano posameznikom in različnim organizacijam civilne družbe.

Pester živalski svet najdemo v ohranjenih gozdovih

Lovska zveza Slovenije je 4. septembra v Novem mestu pripravila 3. strokovne dneve. Slavnostni govornik mag. Kavčič je poudaril, da so gozdovi naše veliko naravno bogastvo. Za trajnost in razvoj morajo skrbeti lastniki, a je varovanje okolja in živali in drugih vrst v njem prepomembno, da bi ga prepuščali ozkim interesnim skupinam.

Podelitev priznanj zadrušnikom na sejm AGRA

24. avgusta je Zadružna zveza Slovenije v okviru Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma pripravila Dan zadrušnikov. Mag. Kavčič je govoru poudaril pomen zadružništva. Gostitelj prireditve je bil predsednik Zadružne zveze Slovenije in državni svetnik Peter Vrisk, državne svetnike pa je na srečanju zastopal Cvetko Zupančič.

PREGLED DOGODKOV

23.12.2011

Sprejem člana Evropskega računskega sodišča v Državnem svetu

14.12.2011

Sestanek stalnih korespondentov Pampidujeve skupine za boj proti drogam Sveta Evrope

08.12.2011

42. redna seja Državnega sveta

06.12.2011

Posvet: Uporaba informacijsko komunikacijskih tehnologij za slepe in slabovidne ter gluhe in naglušne v zaposlitveni rehabilitaciji

05.12.2011

8. kongres Slovenske filantropije

03.12.2011

Podelitev listine »Občina po meri invalidov«

01.12.2011

Podelitev priznanj prostovoljcem leta 2011

01.12.2011

Predsednik Državnega sveta v podjetju Hella Saturnus Slovenija d.o.o.

30.11.2011

Posvet: Nasilje nad starejšimi ženskami kot družbeni problem

29.11.2011

Predsednik Državnega sveta v podjetju Metal Ravne

25.11.2011

Delegacija Ekonomsko-socialnega sveta LR Kitajske v Državnem svetu

24.11.2011

Sprejem predstavnikov sindikata kemične, nekovinske in gumarske industrije

21.11.2011

Tradicionalni slovenski zajtrk

15.11.2011

Opravimo ovire na poti do obnovljive energije v Sloveniji

11.11.2011

Delegacija iz Uzbekistana na obisku v Državnem svetu

10.11.2011

10. obletnica Inštituta za standardizacijo

08.11.2011

Otvoritev sejma Ambient

04.11.2011

Obisk delegacije Doma regionalnega predstavništva Indonezije

03.11.2011

Podpis dogovora o sodelovanju nevladnih organizacij

29.10.2011

Poklon spominu na umrle na pokopališču v Slovenski Bistrici

28.10.2011

Zaključek prostovoljskega projekta Simbioz@

27.10.2011

Novinarska konferenca v Državnem svetu

26.10.2011

35. izredna seja Državnega sveta

22.10.2011

Posvet: Vpliv bolečine na družbo

19.10.2011

6. obletnica Deklice z rastočo knjigo

17.10.2011

Medgeneracijsko sodelovanje za večjo računalniško pismenost starejših

17.10.2011

40. obletnica podpisa Kolektivne pogodbe v obrti in podjetništvu

17.10.2011

Praznik krajevne skupnosti Lancovo

14.10.2011

Posvet: Nova strategija razvoja Slovenije – energetski del

14.10.2011

Posvet: Interaktivni lokalni forum projekta GEO. POWER

12.10.2011

41. redna seja Državnega sveta

11.10.2011

Posvet: Premislimo Slovenijo dveh desetletij

05.10.2011

Predstavitve Nacionalnega energetskega programa v Državnem svetu

04.10.2011

Predsednik Državnega sveta sprejel podpredsednika parlamenta Kuvajta

04.10.2011

Festival slovenske znanost »Planetarni izzivi za danes in jutri«

03.10.2011

Konferenca odborov parlamentov EU za evropske zadeve (COSAC)

01.10.2011

Predsednik Državnega sveta na managerskem kongresu

29.09.2011

34. izredna seja Državnega sveta

28.09.2011

Sprejem v.d. direktorja Evropskega invalidskega foruma

27.09.2011

Posvet: Razvoj kariere po petdesetem letu

20.09.2011

Delegacija Državnega sveta na obisku na Kitajskem

14.09.2011

40. redna seja Državnega sveta

10.09.2011

Državno prvenstvo oračev Slovenije

09.09.2011

Posvet: Terorizem in družba deset let po terorističnih napadih na ZDA

08.09.2011

Sprejem predstavnikov Hašemitske kraljevine Jordanije v Državnem svetu

05.09.2011

Posvet: Upravljanje podjetij v javni lasti

05.09.2011

Predsednik Komisije za mednarodne odnose na srečanju predsednikov odborov za zunanje zadeve

04.09.2011

Posvet: Pester živalski svet je doma samo v ohranjenih gozdovih

24.08.2011

Podelitev priznanj zadrušnikom na sejmu AGRA